PRZEGLĄD PRZEMYSŁOWO-HANDLOWY

Z DODATKIEM GAZETA GIEŁDOWA I LOSOWAŃ

CZASOPISMO, POŚWIĘCONE SPRAWOM PRZEMYSŁU, HANDLU I FINANSÓW.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTR. ZŁOTA 5.— TEL. 57-30 i 195-03. Konto w P. K. O. № 1465.

WYCHODZI DWA RAZY NA MIESIĄC. WARSZAWA — LIPIEC 1922.

REDAKTOR PRZYJMUJE WE WTORKI I SOBOTY OD 6 — 7; RĘKOPISÓW NIE ZWRACA SIĘ.

Polityka a Przemysł i Handel.

Konferencja Genueńska stwierdziła dowodnie, że nowoczesna polityka międzynarodowa opiera się przedewszystkiem na przesłankach natury ściśle gospodarczej. Zależność polityki międzynarodowej od kwestji gospodarczych jest tak wielką, że niektóre państwa były, bądź są gotowe do zawarcia umów handlowych z Rosją sowiecką, pomimo iż narazie przynajmniej wahają się, bądź zupełnie nie życzą sobie zawierać z nią traktatów politycznych.

Wynikałoby z powyższego, że albo polityka i życie gospodarcze narodów są dwoma zupełnie odrębnymi czynnikami w życiu tych narodów, albo że pomiędzy polityką a życiem gospodarczem narodów nie istnieją zasadnicze różnice, mogące wyłączać istnienie jednej obok drugiego.

Z wieloletniej praktyki, popartej przebiegiem konferencji Genueńskiej, skłonni jesteśmy przychylić się do tej drugiej tezy.

Tak dzieje się w polityce międzynarodowej. Czy kwestje gospodarcze, czy przemysł i handel reagują również na kształtowanie się polityki wewnetrznej? Bezwątpienia.

Ale nie trzeba zapominać, że jednocześnie i polityka wewnętrzna ma kolosalny, nieraz nieobliczalny wpływ na życie gospodarcze kraju.

Oczywiście im polityka wewnętrzna danego kraju jest bardziej zrównoważona, bardziej spoista, o ile kroczy ona drogą rozsądnych kompromisów, tym więcej sprzyja ona pośrednio, a w wielu wypadkach i bezpośrednio rozwojowi normalnego życia gospodarczego, które wymaga koniecznie spokoju i tych solidnych podstaw, na których jedynie oprzeć się może całokształt życia narodowego.

Trwające u nas od 8-miu niemal tygodni przesilenie rządowe oczywiście musi wpłynąć ujemnie nie tylko pod względem ogólnego rozstroju polityczno-społecznego, lecz niemniej i na nasze życie gospodarcze.

Walki partyjne, prowadzone na terenie Sejmu i po za nim, odbijają się głośnem echem nie tylko pod stropami wielkich sal giełdowych, lecz również silnie dźwięczą przykrym dysonansem w hallach fabrycznych i kantorach handlowych, wywołując w każdem z tych miejsc inne co prawda, ale zawsze przygnębiające refleksje i fatalne skutki.

Inaczej reaguje giełda, inaczej przemysł i handel. Ta pierwsza, jako nadzwyczaj czuły barometr, reaguje momentalnie na wszelkie niepomyślne fakty i wydarzenia polityczne katastrofalną zniżką waluty. Przemysł i handel oczywiście z natury rzeczy spokojniej traktuje te sprawy, ale w istocie dotkliwiej odczuwa wszelkie katastrofy, czy niepowodzenia w dziedzinie polityki wewnętrznej, bo powstrzymaniem na pewien dłuższy czy krótszy czas rozwoju i zmniejszenieniem intensywności pracy,

Szczególnie dziś u nas, gdy przemysł nasz i handel po tyloletnim niemal letargu, wywołanym światową wojną, której jednym z terenów była właśnie Polska, zaczął się budzić do życia—wszelkie polityczne zawieruchy, wszelkie walki polityczne, wychodzące po za granice dopuszczalne w praworządnych państwach, muszą się odbić w sposób katastrofalny na naszem życiu gospodarczem.

Polityka ma to do siebie, że roznamiętnia, wzbudza zawiści, wywołuje niezdrowe porywy, a to wszystko są czynniki wrogie spokojnej, twórczej pracy. A tej ostatniej potrzeba nam koniecznie i to w bardzo dużej dozie. O tem pamiętać powinniśmy wszyscy, tak dobrze w warsztatach fabrycznych, jak nie mniej i w sali sejmowej, w tej ostatniej, być może, jeszcze więcej.

W dziedzinie życia gospodarczego jesteśmy na szarym końcu narodów kulturalnych. Straciliśmy dziesiątki lat nie z naszej winy, nie traćmy ich obecnie z własnej winy.

St. Cieszkowski.

Surowiec czy półfabrykat?

Sprawa rozwoju eksportu zagranicę jest sprawą tak ważną dla przemysłu i handlu naszego, że doprawdy nadaremnie trudził by się ktoś, pragnąc udowodniać jej ważność i doniosłość.

Z drugiej strony właśnie z powodu tej doniosłości nigdy nie będzie zawiele mówić o tej sprawie. Propaganda w tym kierunku powinna być jak najbardziej intensywną. Ani na chwilę nie powinniśmy zapominać, że od rozwoju eksportu zagranicznego zależy w lwiej części dobrobyt kraju i siła gospodarcza jego, będąca podstawą politycznego bytu Polski.

Przemysł i handel krajowy, o ile zadawalniać się będzie wewnętrznym obrotem, nie przestanie być anemicznym tworem, pozbawionym żywotnych soków. Ekspansja naszego przemysłu i handlu w jaknajszerszych rozmiarach, uwzględniająca przedewszystkiem silnie rozwinięty eksport zagraniczny, zapewni naszemu krajowi potęgę i siłę gospodarczą, o którą rozbijają się najzachłanniejsze zakusy naszych sąsiadów, dążących do ponownego zgnębienia naszej Ojczyzny.

Za czasów przedwojennych, Polska rozdarta pomiędzy trzy mocarstwa zaborcze, oczywiście nie prowadziła, bo prowadzić nie mogła, polityki ani przemysłowej, ani hurtowej. Przemysł nasz w każdym z trzech zaborów przeważnie opierał się na sztucznych, nienormalnych podstawach.

Rynkiem zbytu jego w każdej dzielnicy było to państwo, do którego dana dzielnica należała, a więc dla b. Królestwa — Rosja, dla Poznańskiego — Niemcy i dla Galicji — Austrja. Otóż w interesie tych państw zaborczych było, szczególnie Rosji, aby przemysł i handel w polskich prowincjach nie wychodził poza granice ninimalnej konieczności, a przedewszystkiem, aby wyciągnąć z polskich prowincji jaknajwięcej surowca, który przerobiony następnie w państwach zaborczych wracał do naszego kraju, nieraz w postaci tandetnych wyrobów.

Ile Polska traciła na tej polityce państw zaborczych trudnoby dziś było nawet w przybliżeniu obliczyć. To też nie usiłujemy nawet tego probować. Zresztą byłoby to nadaremnem.

Ale rezygnując z tego, z drugiej strony powinniśmy bardzo poważnie zastanowić się nad kwestją naszego eksportu zagranicznego dziś, w wolnej Polsce, gdzie wszystkie czynniki z rządem na czele mogą i powinny wszelkiemi środkami poprzeć sprawę eksportu zagranicznego i zastosować taką politykę gospodarczą, abyśmy w dalszym ciągu nie kroczyli fałszywą drogą.

Powinniśmy najusilniej dążyć do tego, aby możliwie jaknajmniej wywozić zagranicę surowca, a na odwrót podnieść do maximum wywóz, jeżeli już nie gotowych fabrykatów, to przynajmniej półfabrykatów.

Fabryk, różnego rodzaju wytwórni i zakładów przemysłowych nie brak u nas, sił roboczych i wykwalifikowanych również mamy pod dostatkiem, więc nic nie stoi na przeszkodzie, abyśmy np. w przemyśle drzewnym wywozili bądź wyroby drzewne gotowe, bądź półfabrykaty, to samo w przemyśle naftowym, zamiast ropę wysyłać za granicę, powinniśmy eksportować produkty gotowe lub półfabrykaty i t. d. i t. d.

Ogólnem hasłem naszego przemysłu i handlu winno być — surowca nie eksportować, chyba okazałby się w danej branży tak wielki jego nadmiar, któregobyśmy absolutnie sami nie mogli przerobić.

Dałem wyżej dwa przykłady: przemysł drzewny i naftowy, ale równie dobrze da się zastosować ta polityka i do całego szeregu innych dziedzin naszego przemysłu.

Niezwykle ważne i doniosłe zadanie w sprawie tej mieć mogą nasze Izby przemysłowo-handlowe, które informować powinny naszych przemysłowców o zagranicznych rynkach zbytu produktów gotowych i półfabrykatów.

Z chwilą gdy wywóz surowca za granicę, niezbędnego dla danego kraju, ustanie a przynajmniej zmniejszy się znacznie, możemy być pewni, że jednocześnie wzmoże się popyt za granicą na nasze wyroby gotowe lub półfabrykaty, a o ile większe zyski z tego osiągnie kraj, tego chyba dowodzić jest zbytecznem.

Dol.

Kwestje celne w układzie genewskim.

Traktat polsko-niemiecki o Górnym Śląsku ukazał się narazie w języku francuskim. Przedstawia on obszerne, bo przeszło 300 stron zawierające dzieło, w którem nagromadzony jest olbrzymi zasób prac naukowych. Najbardziej może interesującym jest rozdział, traktujący sprawy gospodarcze w ogólności i kwestje celne w szczególności (Art. 216 do 236 wraz z załącznikiem A). Z podanych postanowień dowiadujemy się jak ściśle się wiążą ze sobą te dwie części Górnego Śląska pod względem gospodarczym, jak komplikowane są ich wzajemne stosunki i w jaki sposób twórcy układu starali się przeprowadzić podział polityczny bez wstrząśnienia życia gospodarczego.

Z punktu widzenia przemysłu śląskiego ułożyć można postanowienia celne w grupy następujące:

a) podczas 15 lat wolny od cła obrót produktami naturalnemi pochodzenia śląskiego, przeznaczonemi dla drugiej części Górnego Śląska;

b) zwolnienie od opłaty cła wywozowego przez 15 lat tych surowców i półfabrykatów, które w drugiej części obszaru plebiscytowego powinny być przerobione (Veredelungsverkehr);

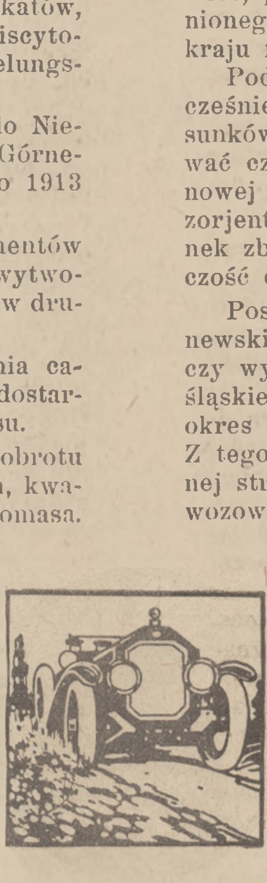
c) przez 3 lata wolny przywóz do Niemiec tych wytworów polskiej części Górnego Śląska, które już w latach 1911 do 1913 dostarczano do Rzeszy;

d) zobowiązanie obydwóch kontrahentów ułatwiać podczas 15 lat wywóz tych wytworów, które niezbędne są dla przemysłu w drugiej części Górnego Śląska.

Załącznik do tego artykułu wymienia cały szereg wytworów, które Niemcy dostarczać nam muszą na pewien okres czasu.

e) postanowienia szczegółowe co do obrotu żelazem, drzewem dla celów górniczych, kwasem siarczanym, mlekiem i żużlem Thomasa.

Jak w Traktacie Genewskim wogóle, to i w tym dziale często podawano 15-letni okres, jak gdyby po upływie tego czasu podział Górnego Śląska i pod względem gospodarczym powinien być ukończony. Oprócz tego ustala się w postanowieniach celnych 3-letni okres a to dla wolnego przywozu do Niemiec produktów, pochodzących z polskiej części Górnego Śląska.

Nie ulega wątpliwości, że stosunek gospodarczy Górnego Śląska do Rzeszy stanowi podstawę, na której się opierają postanowienia ekonomiczne układu Genewskiego; jak ogólnie wiadomo, to nietylko położenie geograficzne Śląska na kresach wschodnich Niemiec, lecz przedewszystkiem polityka gospodarcza Prus wpłynęły na rozwój przemysłu górnośląskiego, któremu przydzielono tylko rolę dostawcy surowców lub półfabrykatów dla przemysłu niemieckiego. Zakłady zaś do wyrobu gotowych towarów powstały na Górnym Śląsku tylko o tyle, o ile to było koniecznem dla pokrycia najniezbędniejszych potrzeb miejscowych. Górny Śląsk był zawsze przyczepką do przemysłu zachodnio-niemieckiego, gdzie pokrywał swoje ogromne zapotrzebowanie na maszyny górnicze i hutnicze, narzędzia, pędnie, materjały budowlane i t. d., tak że jego wytwórczość była najzupełniej zależną od produkcji przemysłu niemieckiego.

Nie dość na tem G. Śl. wskazanym był i na przywóz żywności z innych dzielnic Niemiec, ponieważ produkcja rolna gęsto zaludnionego i intenzywnie uprzemysłowionego kraju nie wystarczała na wyżywienie ludności.

Podział G. Śląska nie mógł więc równocześnie i jednym zamachem rozwiązać stosunków gospodarczych, a musiał raczej dawać czas przedsiębiorstwom po obu stronach nowej granicy, ażeby się mogły na nowo zorjentować, wyszukać inne źródła i inny rynek zbytu oraz zastosować swoją wytwórczość do nowych wymagań.

Postanowienia gospodarcze układu Genewskiego przedstawiają zatem w gruncie rzeczy wytyczne dla nowej orjentacji przemysłu śląskiego i chcą mu zapewnić przez pewien okres dotychczasowe źródła i rynki zbytu. Z tego punktu widzenia układ ustala z jednej strony zwolnienie od cła przy — i wywozowego niektórych towarów, z drugiej zaś obowiązuje obydwóch kontrahentów ułatwić wzgl. pozwolić wywóz pewnego rodzaju wytworów.

Pod względem gospodarczym Polska jest słabszą od Niemiec; wobec tego faktu trzeba było szczególnie bronić jej interesów przy zawarciu układu. Narzuca się teraz zapytanie, czy cel ten został osiągniętym.

Wymieniony na czele postanowień ekonomicznych wolny od

cła obrót produktami naturalnemi nie posiada większego znaczenia dla przemysłu na polskim Górnym Śląsku, ponieważ Polska rozporządza prawie wszystkiemi w tym artykule podanemi towarami. Buraki, chmiel, drzewo, kamienie i t. d. znajdują się w kraju pod dostatkiem, niektóre źródła tych surowców może jeszcze nie są należycie eksploatowane. Nadmieniamy tylko, że przed wojną wywożono z Małopolski do Czech wielkie ilości chmielu i sprzedawano tam jako czeski chmiel pierwszej jakości. Z pośród kamieni mających szersze zastosowanie w przemyśle pierwsze miejsca zajmują wapien i kwarcyt. Otóż posiadamy ogromne pokłady tych materjałów w zachodniej Małopolsce oraz w Kieleckiem, gdzie wprawdzie wskutek braku kapitału eksploatacja nie tak daleko postąpiła, aby módz pokryć zapotrzebowanie zakładów śląskich. Tak np. niema u nas przedsiębiorstwa tej wydajności, co „Ostdeutsche Kalkwerke“ obok Opola (Wschodnio-niemieckie zakłady wapiennicze).

Z powyższego więc wynika, że postanowienie to przynosi nam tylko przejściowe korzyści, albowiem z jednej strony jaknajszybsze wydobycie skarbów przyrodniczych kraju leży w naszym interesie, z drugiej strony potrzebne w tym celu prace przygotowawcze przeprowadzać można w przeciągu dwuch lub trzech lat.

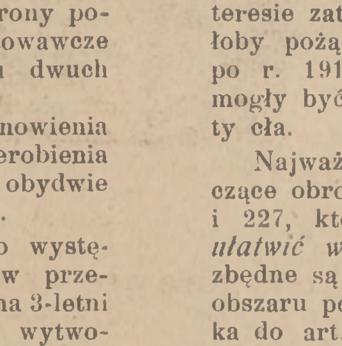
Podobnie przedstawiają się postanowienia dotyczące obrotu towarami do przerobienia (Veredlungsverkehr), na czem zresztą obydwie strony w równej mierze skorzystają.

Trzecia grupa artykułów dopiero występuje oczywiście w obronę interesów przemysłu na polskim G. Śl., nakazując na 3-letni okres wolny od cła przywóz jego wytworów do Niemiec a tem samem zapewniając mu zbyt i pracę. Będzie zadaniem Polski wzgl. jej polityki podczas tych trzech lat otwierać nowe rynki zbytu lub stwarzać w kraju te gałęzie przemysłowe, które będą w stanie przyjmować i zużytkować produkcję śląską. Podpada jednak, że według Art. 268 Traktatu Wersalskiego postanowienia te powinny być zastosowane jedynie do przedsiębiorstw, które już w latach 1911 do 1913 dostarczały Niemcom tego samego rodzaju towarów. Otóż powstawał po r. 1913 cały szereg zakładów wskazanych jak inne fabryki G. Śl. na zbyt produkcji w Niemczech.

Nie daje się łatwo wytłómaczyć, dlaczego obrót towarowy z lat 1911 do 1913 ma być miarodajnym; może chciano wykluczyć przemysł wojenny, może też wybrano ten okres czasu, ponieważ podaje nam ostatni obraz normalnego życia gospodarczego. Jakiekolwiek bądź przyczyny skłoniły twórców traktatu Wersalskiego do tego sposobu zredagowania, to jednak jest faktem, że stworzone podczas wojny światowej zakłady są w wysokim stopniu pokrzywdzone. Porównajmy tylko produkcję dwuch większych zakładów z zapotrzebowaniem Polski: azotniak wapna i karbid. Używanie sztucznego nawozu — azotniaka wapna — w rolnictwie polskiem jest zbyt mało rozpowszechnione, aby módz spożywać całą produkcję śląską. Karbid znowu miał zapewniony zbyt nie tylko w całym obrębie plebiscytowym, lecz wywożono go nawet do głębi Niemiec; zapotrzebowanie Polski zaś na ten towar wynosi tylko 50% wydajności tego zakładu. To też obydwie fabryki zmuszone już są do zredukowania swej wytwórczości, co pociągnie za sobą podwyższenie ceny tych produktów, ponieważ — jak ogólnie wiadomo — mniejsza produkcja jest zawsze i droższą.

Ze względu na całkowite uruchomienie wszystkich tych przedsiębiorstw jakoteż w interesie zatrudnionych tam pracowników byłoby pożądanem, aby wytwory powstałych po r. 1913 gałęzi przemysłowych również mogły być przywiezione do Niemiec bez opłaty cła.

Najważniejsze może postanowienia dotyczące obrotu towarowego zawierają Art. 225 i 227, któremi oba rządy się obowiązują *ułatwić wywóz* tych wytworów, które niezbędne są dla przemysłu w drugiej części obszaru poplebiscytowego. Według załącznika do art. 227 Niemcy powinny dostarczać nam pewne towary na przeciąg 2, 3, 5 wzgl. 15 lat, a to częściowo w określonych ilościach. Obowiązanie to dotyczy tylko wydania *pozwolenia* na wywóz, *nie zaś zwolnienia od cła wywozowego.* Oto luka w układzie, która najbardziej odczuwać się da co do dostarczania maszyn przez Niemców (na 15 lat). Zapatrując się trzeźwo na nasz przemysł maszynowy nabiera się przekonania, że — częściowo wskutek zniszczeń wojennych — dziś on nie tak wysoko stoi, aby pokrywać zapotrzebowanie zakładów śląskich. Pod tym względem więc będziemy jeszcze przez dłuższy czas zależni od produkcji zagranicznej, tak że sprowadzone do Polski maszyny obciążone będą cłem wywozowem a —

przywozowem. Dalsze następstwa tego stanu rzeczy nietrudno sobie wyobrazić: towary sprodukowane odclonemi maszynami, a z drożej zakupionych czy odclonych półfabrykatów nie wytrzymują konkurencji niemieckiej, tak że przez to już upadną wynikające z innych postanowień układu korzyści, jak n. p. wolny od cła przywóz naszych towarów do Niemiec przez 3 lata.

Że nasz przemysł maszynowy nie wystarcza na potrzeby krajowe widzimy z zakupu maszyn dla „Pierwszej Fabryki Lokomotyw w Polsce“ (za 1.200.000 koron szwedzkich) który to zakup poczyniono w ostatnim czasie przy pomocy Rządu. Szczególny brak jest maszyn dla wytwarzania energji elektrycznej. Tak np. „Związek Elektrowni Polskich“ oblicza koszta potrzebnych dla elektryfikacji kraju maszyn — które z zagranicy sprowadzać musimy — na 24 miljonów dolarów!

Byłoby więc w ogólnym interesie naszego życia gospodarczego, gdybyśmy mogli sprowadzać z Niemiec maszyny dla przemysłu śląskiego bez opłaty cła wywozowego. Nasza delegacja dla pertraktacji w Genewie napewno usiłowała osięgnąć ten cel, lecz musiała prawdopodobnie z innych poważnych przyczyn ustąpić. Aby przyjść pomocą śląskiemu przemysłowi skazanemu na sprowadzanie maszyn z zagranicy, powinienby Rząd polski przedewszystkiem zrezygnować z pobrania cła przywozowego. Zajęcie stanowiska ściśle fiskalnego nie byłoby na miejscu, ponieważ zyski celne nie stoją w żadnym stosunku do niezmiernych szkód, które spowodowałoby zatamowanie sił wytwórczych.

Biorąc w całości postanowienia celne możemy być zadowoleni z wyników pertraktacji Genewskich, należałoby jednakże jeszcze zadość uczynić pewnym dezyderatom przemysłu śląskiego, bądź to w przyszłym traktacie handlowym z Niemcami, bądź to teraz już ze strony Rządu. Dezyderaty te są następujące:

Umożliwienie wolnego przywozu do Niemiec towarów pochodzących z zakładów powstałych po r. 1913;

Wolny od cła wywóz z Niemiec maszyn niezbędnych dla zakładów przemysłowych na polskim G. Śl. — conajmniej przez kilka lat;

Zwolnienie sprowadzonych z Niemiec maszyn od cła przywozowego.

Wypada na końcu wyrazić podziękowanie przemysłu na polskim G. Śląsku tym czynnikom, które w Genewie czy też przy opracowaniu materjału dla pertraktacji dokonywały ogromnej pracy. Na szczególny zaś podziw zasługuje działalność panów ekspertów oddziału „Przemysł i Handel” b. Nacz. Rady Ludowej, albowiem swoją pracą przygotowawczą umożliwili odpowiednią obronę interesów przemysłu śląskiego.

Gonzaga.

Układ angielsko-polski w sprawie zaległości przedwojennych.

Z zadowoleniem i pewną otuchą na przyszłość należy zanotować fakt dojścia do porozumienia pomiędzy wierzycielami angielskimi a przemysłowcami polskimi w sprawie zaległości przedwojennych. Układ jaki zawarto w Londynie należy uważać za zupełnie pomyślny dla naszych przemysłowców — dłużników.

Jak się okazało przy tej sposobności wysokość sumy dłużnej przez naszych przemysłowców angielskim wierzycielom wynosi około 2 miljonów funtów szterlingów czyli według dzisiejszego kursu dość okrągłą sumę 52 miljardów marek polskich.

W celu porozumienia się wyjechała do Anglji delegacja przemysłowców łódzkich, złożona z pp. A. Ossera, F. Kruschego i K. Steinerta i po dłuższych dyskusjach i rozpatrzeniu sprawy zawarła z Komitetem banków akceptujących w Londynie układ na następujących warunkach:

a) Sumy zadłużenia przedwojennego uważa się za skapitalizowane na dzień 30.VI 1922 r.

b) Od sum, dłuższych w dniu wybuchu wojny, licząc od daty pierwotnej płatności długu, pobiera się 3% prostych do dn. 30.VI 1922 r. i odsetki te kapitalizuję się na tenże dzień.

c) Suma kapitału, w myśl paragrafu 1-go będzie płatna w 20 równych ratach półrocznych wraz z 5% od każdej raty, liczącemi od dnia 30.VI 1922 aż do dnia płatności każdej raty.

d) Suma, należna z tytułu płatności, w myśl paragrafu 2-go będzie płatna, wraz z odsetkami, w stosunku 5% rocznie, liczonemi od dnia 30.VI 1922 w sześciu równych ratach, których bieg rozpocznie się, po spła-

ceniu rat kapitału, omawianych w poprzednim paragrafie, lecz nie później niż 30.VI 1922 roku.

e) Terminy płatności, stosownie do wyżej wymienionych dat należy uważać, jako maximum dopuszczalnej prolongaty. Dłużnicy winni czynić wszelkie wysiłki dla szybszego uskutecznienia tych spłat.

f) Dłużnicy polscy oraz wierzyciele angielscy wyznaczą po jednym przedstawicielu, którzy w razie poprawy sytuacji Polski i handlu polskiego, władni będą zarządzić przyśpieszenie wymienionych spłat. Dłużnicy obowiązani będą wykonać wspólną decyzję obu przedstawicieli. Gdyby przedstawiciele ci nie mogli dojść do porozumienia co do tego, czy poprawa taka nastąpiła, wyznaczą oni arbitra, którego decyzja będzie ostateczna i obowiązująca, i

g) W razie, gdyby polscy dłużnicy, wskutek zamierzonej przez nich akcji przed trybunałem mieszanym w Paryżu, lub w jakikolwiek inny sposób, otrzymali jakiekolwiek sumy na rachunek należności z tytułów kwitów rekwizycyjnych niemieckich, ustanawia się, że wszelkie sumy, otrzymane z tytułu tych kwitów, winny być niezwłocznie i w całości zużyte na poczet spłaty zobowiązań dłużników względem wierzycieli angielskich, bez potrąceń w stosunku do tych sum z tytułu powyższych koncesji, dotyczących procentów. Wierzyciele angielscy zgadzają się okazać swym polskim dłużnikom wszelką możliwą w tym względzie pomoc.

Oto osnowa układu zawartego w Londynie w sprawie długów przedwojennych naszego przemysłu. Jak widzimy układ ten jest zupełnie sprawiedliwy i dający możność naszym przemysłowcom do wywiązania się ze swych zobowiązań przedwojennych.

Układ ten jest również dowodem, że sfery finansowe w Anglji wierzą w rozwój naszego przemysłu, czego wyrazem było między innemi i to, że delegacja uzyskała w miejscowych bankach nowe kredyty dla przemysłu łódzkiego, z czego już kilka poważnych firm skorzystało.

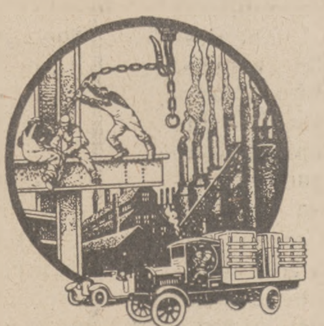
Jest to fakt nader pocieszający i dający wiele do myślenia tym czynnikom, od których faktyczny ten rozwój zależy. *S-ki.*

Nadzieje niezłych zbiorów.

Według danych, jakie otrzymaliśmy z różnych stron kraju, biorąc na ogół widoki zbiorów tegorocznych zapowiadają się wcale nie źle i o ile urodzaj ziemniaków dopisze Polska pokryje swe zapotrzebowanie wewnętrzne.

Przedewszystkiem w porównaniu z rokiem zeszłym (1921) obszar zasiewów w roku bieżącym powiększył się blisko o 24%, jednocześnie wzrósł obszar zasiewów jarzyn i okopowych, zwłaszcza we wschodnich częściach Rzeczypospolitej.

Wschodnia część Polski, szczególnie południowo-wschodnia, mianowicie: Wołyń, Galicja Wschodnia i południowa, Lubelszczyzna mają świetny urodzaj dzięki obfitości opadów. W Poznańskiem, na Pomorzu, w zachodniej części b.Kongr. i w zachodniej Małopolsce stan zasiewów tak ozimych, jak również jarych jest pomyślny, co pozwala spodziewać się również dobrych zbiorów.

Wskutek niesprzyjającej w tym roku wiosny urodzaj ozimin na jednostkę powierzchni będzie nieco mniejszy, co zresztą zrekompensuje się zwiększonym obszarem zasiewów. Na ogół jednak należy przewidywać, że zbiór ozimin w roku bieżącym będzie mniejszy, aniżeli w roku zeszłym, natomiast zbiór jarzyn zapowiada się lepszy. Wszystkie te jednak obecne nadzieje zależą od tego, czy w drugiej połowie lata będziemy mieli dość opadów. Natomiast smutnie się przedstawia w roku bieżącym sprawa paszy, a mianowicie traw, siana i koniczyn, co musi się odbić w sposób ujemny na hodowli inwentarza i na produkcji nabiału.

Jeżeli dopisze w tym roku zbiór ziemniaków, to możemy być spokojni, gdyż w takim razie Polska w przyszłym roku gospodarczym niewątpliwie pokryje całkowicie swe zapotrzebowanie wewnętrzne.

K.

Stan zatrudnienia w przemyśle polskim.

Wydział statystyki pracy przy Głównym Urzędzie Statystycznym zarządził ankietę, dotyczącą stanu zatrudnienia w przemyśle polskim w kwietniu r. b. w porównaniu z kwietniem 1921 r.

Wyniki tej ankiety dały następujące dane. Otóż na zapytanie ilu robotników zatrudniało dane przedsiębiorstwo w kwietniu 1922 r., ilu zaś w 1921 r., odpowiedziało 2034 przedsiębiorstw, mianowicie, okazuje się że pracowało w nich w roku zeszłym 225,161 robotników, obecnie zaś 270,129.

Z dalszych danych wynika że we wspomnianym okresie liczba robotników wzrosła we wszystkich gałęziach przemysłu, najwięcej jednak w przemyśle włókienniczym i drukarskim, gdzie wskaźnik wzrostu (kwiecień 1921—100) wynosi obecnie 136,5 i 133,1, następnie w przemyśle chemicznym, metalowym, budowlanym i drzewnym (wskaźniki od 127,3 — 129,6) wreszcie w przemysle papierniczym, garbarskim, mineralnym, maszynowym i spożywczym (wskaźniki od 114,6 — 108,9). Jedyny przemysł, w którym liczba robotników zmniejszyła się, to przemył odzieżowy: na każdych 100 robotników, zatrudnionych w 1921 r. przypada obecnie tylko 89,1.

Liczba robotników wzrosła we wszystkich dzielnicach, w b. Kongresówce najsilniej: zamiast 100 pracuje obecnie 128, w b. dzielnicy austrjackiej — 109, najmniej w b. dzielnicy pruskiej — 101,8.

Liczby te i dane statystyczne najlepiej świadczą o niewątpliwym, choć na razie powolnym rozwoju przemysłu u nas w ciągu roku ubiegłego.

Co się zaś tyczy porównania z 1913 r. to otrzymano odpowiedzi od 994 przedsiębiorstw. Przedsiębiorstwa te zatrudniały w 1913 r. 232,947 robotników, obecnie zaś zatrudniają 184,100, czyli że na 100 robotników zatrudnionych w 1913 r. w tych przedsiębiorstwach obecnie przypada 79. W tej kategorji przedsiębiorstw (z 1913 r.) zwyżkę zatrudnienia wkazują górnictwo (zamiast 100—140,5) oraz przemysł chemiczny i drukarski (zamiast 100 : 118,9 i 104,7). Pozostałe gałęzie przemysłu wykazują zniżkę. Najsłabszą zniżkę zauważyć można w przemyśle papierniczym (zamiast 100 — 98,7), największą zaś w przemyśle metalowym i odzieżowym (zamiast 100 : 58,2 i 55,5).

Liczby te nie obejmują całokształtu naszej produkcji obecnie i w 1913 r., gdyż wiele przedsiębiorstw powstało po r. 1913; rzucają jednak ciekawe światło na stopień uruchomienia starszych przedsiębiorstw. Jak się okazuje przedsiębiorstwa te uruchomiły się w 79% produkcji przedwojennej.

— p. —

Stan urodzajów wszechświatowych.

„The Economist", biuro statystyczne przy Międzynarodowym Instytucie Rolnictwa ogłosiło niedawno dane, dotyczące ewentualnych urodzajów tegorocznych.

Według danych posiadanych przez to biuro zbiory w Indjach angielskich dadzą bardzo dobre rezultaty, mianowicie zebrano tam 9,7 miljonów ton metrycznych, czyli o 40% więcej niż w roku zeszłym.

Podług obliczeń w dn. 1 maja r. b. w Stanach Zjednoczonych zbiorą 15,9 miljonów ton metrycznych pszenicy ozimej, czyli taką samą ilość jak w roku zeszłym, żyta zebrano 20 miljonów ton. W Kanadzie kampanja wiosenna odbyła się dużo pomyślniej, niż w roku zeszłym. Pewnego niedoboru spodziewają się w Algierze ze względu na suszę, natomiast z Egiptu nadchodzą pomyślne wiadomości.

Co się tyczy państw Europejskich, to w Niemczech, Belgji, Francji, na Węgrzech, Holandji urodzaje są średnie. Wpłynęły na to zimna i deszcze, szczególnie w m. kwietniu. W Anglji, Irlandji i Bułgarji natomiast, zbiory zapowiadają się dobre.

O system kolejnictwa w Polsce.

W r. 1918 i jeszcze w roku następnym zagadnienie kolejnictwa w Polsce należało do najczęściej poruszanych tematów w dyskusji publicznej. Zastanawiano się i prowadzono nawet gorące spory zarówno nad praktyczną, jak i teoretyczną stroną zagadnienia, czy gospodarka kolejowa w Polsce ma być państwowa czy prywatna, czy też prywatno-państwowa i nad tem, jakie nowe linje kolejowe trzeba budować i które najprędzej.

Z biegiem czasu z jednej strony coraz gorszy stan finansów państwa, z drugiej — rzecz dziwna — ogromne podniesienie się sprawności naszych kolei, przez co sprawa kolejowa przestała być bezpośrednią bolączką, usunęły tę dyskusję zupełnie z porządku dziennego. Spory polityczne zanurzyły ją już zupełnie w przepaść, a przecież sprawa jest tak ważna, że nie powinna ustępować z dyskusji publicznej, póki nie będzie zadawalająco rozwiązana.

Jeżeli pominiemy państwa, jak Serbja, Bułgarja i Turcja, gdzie kolejnictwo jest dopiero wogóle w zarodku, to Polska jest z pewnością jedynem państwem w Europie, którego linje kolejowe nie są ujęte w żaden system i które wymaga pod tym względem jaknajszybciej jaknajradykalniejszych reform. Oczywiście, nie jest to nasza wina i przyczyny tego stanu rzeczy były od nas zupełnie niezależne. Polska została zjednoczona z trzech zaborów, z których w każdym budownictwo kolejowe zmierzało do innego ośrodka, jako punktu centralnego, a mianowicie do stolicy państwowej danego zaboru. Ale nawet nie to ciążyło najgroźniej nad naszem kolejnictwem. O wiele gorsze było to, że państwa zaborcze, — pomijając Prusy — przy budowie linji kolejowych na ziemiach polskich kierowały się jedynie i wyłącznie względami strategicznymi.

Obie magistrale w Małopolsce, głównie t. zw. Karola Ludwika, Kraków — Lwów — Podwołoczyska z odgałęzieniem do Stanisławowa, i druga, t. zw. transwersalna, wzdłuż Podkarpacia, budowane były jedynie dla celów strategicznych. Jeżeli ostatecznie pierwsza siłą rzeczy musiała wyrość na główną arterję komunikacyjną w wielkim ludnym kraju, to druga pozostała martwą, a znaczenie jej przejawiło się dopiero podczas wojny, szczególnie wówczas, gdy główna kwatera armji austrjackiej była w Cieszynie. Ale ostatecznie w Małopolsce przynajmniej pozwalano różnym towarzystwom, radom powiatowym i t. p. budować różne bocznice, które miały najpilniejszym potrzebom zadość uczynić.

Bez porównania było gorzej w Królestwie i całym zaborze rosyjskim. Linje, które zbudowano w Królestwie po roku 1863 — oprócz linji kolejowej fabryczno-łódzkiej — miały na widoku jedynie i wyłącznie cele wojskowe, a stosowano tę tendencję z taką bezwzględnością, że duże miasta gubernjalne, jak Płock i Łomża nie miały połączenia kolejowego, a niechciano zrobić dwudziesto-kilku kilometrowego łuku by im to połączenie dać. Zacietrzewienie szło tak daleko, że żadne starania nie pomagały by uzyskać koncesję na budowę jakiejś najpotrzebniejszej linji przez towarzystwo prywatne, nie chciano dać koncesji na budowę sieci tramwajowej w Zagłębiu Dąbrowskiem, a było wprost fenomenem, gdy pozwolono na budowanie linji Herby — Kielce. O kresach, oczywiście, i mówić nie warto. Dość spojrzeć na mapę Europy, gdzie kresy nasze pod względem kolejowym przedstawiają białą plamę — jak pustynia.

Musiało się to zemścić na sprawcach. Z pewnością było wielkiem zadośćuczynieniem dla obywatela polskiego, cierpiącego od tej polityki, gdy kumunikat sztabu rosyjskiego o klęsce armji gen. Samsonowa jako główną przyczynę wymieniał — brak połączeń kolejowych na tyłach t. j. na ziemiach polskich.

Jeżeli w zaborze pruskim było lepiej, jeżeli tam linje kolejowe służyły nie tylko względom strategicznym, ale także dla gospodarczego rozwoju kraju, to mamy tę pomyślną dziś dla nas okoliczność do zawdzięczenia tylko temu, że Prusy nigdy nie brały pod uwagę możliwości utraty prowincji polskich.

Ale dziś jest już Państwo polskie. Kolej w państwie nowożytnem to jak arterje w organizmie, przez które krążą życionośne soki. Spadek po zaborcach musi być uporządkowany, usystematyzowany i sprowadzony do jednego mianownika. Jaką to jest ważną sprawą i jak to poważnie traktują wystarczy wskazać na Czechy, które — w bez porównania lepszej pod tym względem sytuacji od nas i będąc w trudnościach finansowych, nie wahały się na ten cel wyasygnować kredyt około biljona marek polskich. Niewątpliwie nasze Ministerstwo kolei opracowało już, albo conajmniej opracowuje plan stworzenia jednego systemu kolejowego w Polsce i jego rozwoju na przyszłość. Dobrzeby było, by plan ten jaknajprędzej znalazł się na wokandzie dyskusji publicznej. Trudności finansowe nie powinny nikogo zrażać. Pieniądze na ten cel muszą się znaleźć, bo od tego zależy poprostu przyszłość Polski.

b. g.

Zjazd kupców zbożowych.

W Poznaniu odbył się w tych dniach zjazd, zwołany przez związek polskich kupców zbożowych w celu omówienia spraw, dotyczących bezpośrednio kupiectwa tej branży i celem założenia własnej instytucji kredytowej.

Jedną z ważniejszych kwestji, którą omawiano na zjeździe była sprawa sfinansowania tegorocznych żniw. Po przeprowadzeniu dłuższej dyskusji nad tą sprawą, powzięto następującą rezolucję:

„Polskie kupiectwo zbożowe jest w tak krytycznem położeniu finansowem, że nie ma możności utrzymać swej pozycji gospodarczej, ani też spełnić swego zadania sfinansowania tegorocznych żniw. Zorganizowane w Związku polskich kupców zbożowych kupiectwo w przeświadczeniu, że dotychczasową swą działalnością dowiodło spełnienia swego zadania tak pod względem kupieckim, jak i etecznym, prosi rząd polski o pomoc i to: 1) przez udzielenie kredytów państwowych dla kupiectwa zbożowego, 2) udzielenia redyskontu w Pol. Kraj. Kasie Pożyczkowej, 3) udzielenie bankom prywatnym kredytów dla kupiectwa zbożowego i 4) obniżenie cen zboża przez odpowiednie uregulowanie wywozu i inne środki".

Następnie weszła pod obrady sprawa trudności wolnego kupiectwa zbożowego przy imporcie nawozów sztucznych i uzyskaniu kredytów państwowych. W dyskusji oświetlono stosunek wolnego kupiectwa do kooperatyw i uznano że jedynie inicjatywa prywatna i wolne kupiectwo mają rację bytu i zdolne są pośrednictwa w handlu na zdrowym i racjonalnym utrzymać poziomie.

Po dłuższej na ten temat dyskusji uchwalono następującą rezolucję:

„Zorganizowane w Związku polskich kupcow zbożowych kupiectwo protestuje przeciwko omijaniu wolnego kupiectwa zbożowego przy sprowadzaniu sztucznych nawozów i z tem związanych tranzakcji kompensacyjnych. Wolne kupiectwo, które na mocy swej inicjatywy, rzutkości i sprawności wszędzie jest uważane za najtańszego i najkorzystniejszego pośrednika, prosi o te same prawa i dogodności, jakie władze udzielają syndykatom i spółkom".

W końcu postanowiono założyć własną instytucję finansową pod nazwą „Bank Polskich kupców zbożowych", na rzecz którego subskrybowano podczas zjazdu sumę 83.300.000 mkp. tytułem kapitału zakładowego.

(—)

Przegląd cen krajowych.

Dajemy tutaj zestawienie wahania się cen wytycznych, urzędownie ustanawianych w Warszawie w przeciągu półrocza ostatniego. Ceny na pierwszem miejscu umieszczone, oznaczają ostatnie lipcowe, dalsze — oznaczają wstecz dawniejsze.

Mąka żytnia pytlowa 50% 1 kgl. — 340 mk. — 190 — 180 — 150 — 160.

Mąka pszenna 50% — 420 mk. — 300 — 280 — 230 — 240.

Chleb razowy — 210 mk. — 130 — 115 — 90—100.

Chleb pytlowy 70% (sitkowy) — 225 — 155 — 135 — 120.

Chleb pytlowy 50% — 295 mk. — 180 — 170 — 140 — 145.

Strucelki pszenne z mąki 50% 410 mk. — 295 — 270 — 230 — 240.

Bułki pszenne z mąki 50% wagi 50 gr. 1 kgl. 420 mk. — 300 — 240.

Kasza krakowska — 366 mk. — 317 — 292 — 244.
Kasza manna — 488—341—317—293—305—318.
Kasza gryczana 329 mk. — 317 — 292—207—209.
Kasza jaglana 341 mk. — 244 — 220.
Kasza jęczmienna — 231 mk. — 170—159—171.
Kasza perłowa funtówka — 366 mk. — 305 — 281 — 293.

Płatki owsiane na wagę — 341 mk. — 317.
Ziemniaki zeszłoroczne — 55 mk. — 49 — 55—40.
Kapusta kwaszona — 268 mk. — 195 — 170.
Marchew — 122 mk. — 73 — 61 — 60.
Buraki — 97 mk. — 61 — 49 — 60.
Groch polny — 195 mk. — 146 — 122 — 135.
Groch „Victoria" — 268 mk. — 220 — 220 — 207 — 196.
Fasola biała — 244 mk. — 170.
Fasola kolorowa — 195 mk. — 146 — 146 — 147.
Cebula — 366 mk. — 268 — 220 — 122 — 98.
Herbata luzem — 2,928 mk. — 2,928—2,537—1,757.
Kawa „Santos" — 1,952 mk. — 1,610—1,415—1,416.
Kakao na wagę — 1,073 mk. — 976 — 732.
Ryż „Sajgon" — 366 mk. — 317—280—281—293.
Ryż „Patna" — 378 mk. — 341 — 317.
Cukier kryształ — 597 mk. — 658—646—683—720.
Sól jasna — 97 mk. — 95.
Sól ciemna — 73 mk. — 61 — 60.
Marmolada — 585 mk. — 488 — 439 — 440.
Drożdże „Henryków" — 854 mk. — 634 — 635.
Cykorja włocławska — 780 mk. — 451 — 390.
Cykorja lubelska — 317 mk. — 244.
Kawa zbożowa — 341 mk. — 170 — 170.
Miód jasny — 1,220 mk. — 1,098.
Miód ciemny — 1,098 mk. — 1,098 — 976.
Olej rzepakowy — 829 mk. — 854—756—634—684.
Makaron płaski — 488 mk. — 439 — 390 — 366.
Makaron okrągły — 536 mk. — 488 — 439 — 390 — 391.

Śledzie zwyczajne za sztukę — 30 mk. — 15.
Śledzie holenderskie za sztukę — 50 mk. — 50 — 30.
Śledzie królewskie (pocztowe) za sztukę od 80 do 120 mk.

Ocet spirytusowy stołowy za litr 80 mk. — 80 — 50.
Ocet spirytusowy do marynat za litr — 150 mk. — 100 — 95.

Mleko niezbierane litr — 150 mk. — 115—130—135.

Śmietana kwaśna z zawartością 16% tłuszczu za litr — 460 mk. — 430 — 460 — 480.

Masło śmietankowe — 2,098 mk. — 2,318—1,952—2,074 — 2,196.

Masło kuchenne — 1,854 mk — 1,830—1,586—1,464.
Ser twarogowy — 292 mk — 268 — 293 — 317.
Ser półtłusty śmietankowy — 854 mk.
Ser śmietankowy tłusty — 976 mk. — 854.

Węgiel górnośląski gruby i kostka loco skład za 100 klg. 2,745 mk. — 1,952 — 1,830.

Węgiel dąbrowiecki gruby i kostka loco skład za 100 klg. 2,318 mk.

Drzewo rąbane, suche loco skład za 100 klg. 1,616 mk. — 1,268.

KRONIKA KRAJOWA

PRZEMYSŁ

Związek Przemysłowców Pomorza.

W Toruniu odbył się walny zjazd Związku Przemysłowców przy licznym udziale uczestników oraz przedstawicieli rządu i władz samorządowych. Zebranie zagaił prezes Związku, inż. J. Chrzanowski z Torunia, który podkreślił konieczność utworzenia silnego Związku Przemysłowców dla podjęcia opuszczonych przez niemców placówek przemysłowych, dla zakładania nowych przedsiębiorstw, dla unarodowienia przemysłu na Pomorzu, który dotychczas zależny był od Niemiec, a obecnie powinien się stać podwaliną potęgi Polski.

Zebrani kładli szczególny nacisk na sprawę szkolnictwa przemysłowego i uchwalili rezolucję, domagającą się wskrzeszenia szkoły przem. w Toruniu.

Dr. Celichowski wygłosił referat na temat „Charakterystyka przemysłu Pomorza i jego przyszłość“. Dr. Roszak mówił o kredycie, podkreślając ciężkie warunki zdobywania środków obrotowych dla przemysłu. Zjazd uchwalił w tej sprawie odpowiednią rezolucję dla przedstawienia jej władzom miejscowym i centralnym.

W sprawach organizacyjnych Zjazd uchwalił, że należy nawiązać ścisłe porozumienie ze wszystkiemi dotychczas istniejącemi towarzystwami przemysłowemi Pomorza.

Z rąk niemieckich.

Przy udziale Polskiego Banku Handlowego, Tow. Akc. w Poznaniu wykupiono z rąk niemieckich młyn parowy w Tczewie, należący do G. Seifertha. Utworzono towarzystwo akcyjne p. f. „Młyn Parowy w Tczewie, Tow. Akc.“ z siedzibą w Tczewie, które ma na celu prowadzenie wspomnianego młyna oraz handel ziemiopłodami i pokrewnemi artykułami. Kapitał zakładowy Towarzystwa wynosi 10.000.000 mk. i składa się z 1000 akcji na okaziciela, nominalnej wartości po 10.000 mk. każda. Do pierwszej Rady Nadzorczej należą: Wacław Łącia i Gotthardt Seiferth. Jedynym członkiem Zarz. jest Adam Gaj z Tczewa.

H. Cegielski, Tow. Akc. w Poznaniu.

Odbyło się w Poznaniu walne zebranie akcjonarjuszów Tow. Akc. H. Cegielski, na którem rozpatrywano sprawozd. za rok obrachunkowy 1921.

Pomimo niesprzyjających warunków ogólno-gospodarczych w roku sprawozdawczym, Towarzystwo pracowało korzystnie. W związku z przesileniem finansowym, jakie wybuchło w połowie r. ub., nastąpił kompletny zastój w sprzedaży maszyn rolniczych, jednak przedsiębiorstwo pracowało nadal w niezmniejszonym zakresie, mając na uwadze, że kraj nasz będzie potrzebował wielkiej ilości maszyn rolniczych, że więc tworzenie znacznych nawet zapasów nie jest połączone z ryzykiem. W bilansie na 31 grudnia 1921 r. rachunek towarów ogólnych (gotowe fabrykaty oraz półfabrykaty, części i surowce) figuruje w sumie 1.357 miljonów mk.

Na czoło zadań Towarzystwa wysunęła się więc kwestja znalezienia zbytu dla swych towarów. Poważną pomocą w wyszukaniu zbytu były targi w Poznaniu i Lwowie, które powiększyły znacznie koło odbiorców Towarzystwa.

W oddziale na Głównej zakończona została w roku sprawozdawczym budowa magazynów półfabrykatów ogólnych i drzewnych oraz siłni elektrycznej 650-konnej. Obecnie prowadzone są roboty nad wykończeniem nowej hali montażowej; stara hala montażowa zużyta zostanie na powiększenie odlewni żelaza i stali.

Na oddziale III (fabryka wagonów) zakończono w 1921 r. wszelkie zasadnicze budowle i instalacje. Fabryka wagonów, czynna stale poddczas przebudowy jako remontownia wagonów, zdołała w ostatnich miesiącach przejść do normalnej fabrykacji i odstawiła w 1921 r. pierwsze 100 wagonów towarowych normalnotorowych Ministerstwu Kolei Żelaznych.

Pomimo zastoju w sprzedaży maszyn rolniczych, Towarzystwo osiągnęło poważne zyski. Po dokonaniu znacznych odpisów (w sumie przeszło 84 miljony mk.), czysty zysk wyniósł 91.102.568 mk. Walne zebranie uchwaliło wypłacić 30% dywidendy.

Widoki na rok bieżący przedstawiają się dobrze, gdyż choć zastój w przemyśle maszyn rolniczych jeszcze nie minął, jednak nie jest on już tak ostry, jak w pierwszych miesiącach r. b., a dobrze zapowiadające się żniwa zapewniają zbyt poczynionych zapasów. Pozatem, znaczna część produkcji towarzystwa, a mianowicie, wagony, ma zbyt zapewniony.

Gaz ziemny.

Na małopolskiem Podkarpaciu wydobywają się gazy ziemne wielkiej ilości. Gaz ziemny jest bardzo dobrym środkiem opałowym zwłaszcza do motorów. Teraźniejsza produkcja nasza gazu ziemnego wynosi przeszło 400 miljonów m. kub., wartość opałowa tej ilości gazu ziemnego równa się 700 tysięcom tonn dobrego węgla kamiennego. Dlatego też w pobliżu miejsc wydobywania gazu ziemnego, mianowicie w środkowej Małopolsce założono w ostatnich latach wiele fabryk, a państwo zastrzegło sobie wyłączność zakładania gazociągów, by w ten sposób zapewnić racjonalne wyzyskiwanie gazu ziemnego.

Huta srebra.

W Strzebnicy w polskiej części Górnego Śląska istnieje huta srebra, która po przejęciu części Górnego Śląska przez Polskę jest prowadzona bezpośrednio przez państwo polskie. Niemcy wycofali z huty wszystkich swych urzędników, rząd polski jednak wypełnił szybko braki w personelu i z okazji uroczystości górnośląskich w dn. 16 b. m. wypuścił pierwsze srebro, wytopione w tej hucie pod zarządem polskim.

Odbudowa Fabryki Widzewskiej.

Bank angielski „British Owercity“ udzielił Towarzystwu „Widzewska Manufaktura“ na odbudowę spalonej przędzalni Widzewskiej pod Łodzią pożyczkę w sumie 400.000 funtów szterl. na 3 lata na $7\frac{1}{2}$%. Za siedem dziesiątych tej sumy gwarantuje rząd angielski, za 15% „Widzewska Manufaktura“ swym majątkiem a pozostałe 15% idzie na ryzyko „British Owercity“. Całą tą sumę wydano w Anglji na zakup nowych maszyn i instalację nowej przędzalni.

KRONIKA KRAJOWA

HANDEL

Handel konfekcją.

Kierownik łódzkiego Związku konfekcyjnego ogłosił w „Handelswelt" przegląd „rozwoju i położenia branży konfekcyjnej", pisząc o tem co następuje:

Łódzka branża konfekcyjna zajmuje wybitne miejsce w handlu łódzkim. Artykuł ten zaczął się rozwijać w Łodzi jeszcze przed 60 laty i rozrósł się w szybkiem tempie.

Początkowo cały ten handel rozpoczął się w tak zwanem swego czasu „Ghetto magazynierów" przy ul. Podrzecznej.

W ostatnich latach handel ten silnie się rozwinął i przybyło dużo firm nowych.

Przed wojną do rozwoju przyczyniło się zakupywanie w Łodzi gotowych ubrań w celu wywozu ich do Rosji. Eksport główny skierowywał się do okolic Nadwołżańskich i Syberji. Później dotarł także do Mandżurji.

Pierwsze maszyny kroju krawieckiego sprowadzono do Łodzi w roku 1903, co umożliwiło przygotowywanie masowe ubrań gotowych w celach wywozowych.

Wybuch wojny całkowicie poderwał ten handel. Dopiero po wyzwoleniu Polski z pod okupacji niemieckiej, handel ten znowu ożył, lecz już nie w takiej postaci, jak przed wojną.

Przedewszystkiem konfekcja łódzka ma teraz ograniczony rynek zbytu. Wywóz różnej garderoby ogranicza się obecnie do kresów, głównie do wschodniej Małopolski i kresów wschodnich. Wielkopolska i Pomorze kupują w Łodzi tylko damską konfekcję i garderobę dziecinną. Męskiej garderoby mało kupują do Wielkopolski, dokąd sprowadza się z Niemiec stare, znoszone ubrania i palta.

Przed wojną Brzeziny współzawodniczyły z Łodzią, umiejąc kalkulować o pewien procent taniej, niż Łódź. Obecnie również konkurują z rynkiem łódzkim, ale ta konkurencja już nie jest dla łódzkiego konfekcjonisty tak dotkliwa, jak dawniej, ponieważ obecnie klijent już nie jest tak spragniony tej niższej odsetki, lecz chce mieć dobrą robotę i lepszy towar. Brzeziny zaś wykwalifikowały się w kierunku tandety.

Handel ten jest także skrępowany z innej przyczyny. Wskutek chwiejnej ceny towarów konfekcjonista robi tylko na potrzeby bieżące, nie szykując zapasów do magazynowania, jak przed wojną.

Specjalnie w damskiej konfekcji jest jeszcze jedna przyczyna: zmienność mody, bardzo częsta. Każdy sezon przynosi nowe modele, wskutek czego konfekcjoniści damscy poprostu boją się szykować na zapas. Gdy bowiem moda się zmieni, to dawne zapasy tracą całą wartość. Obecnie przytem damy są jeszcze bardziej wrażliwe na modę, niż dawniej.

Natomiast w branży ubranek dziecinnych, cajgowych oraz spodni cajgowych stan rzeczy jest lepszy. Wyroby te znajdują znaczny zbyt śród włościan i szerokich mas robotniczych. To też artykuł ten jest wybitnym produktem na łódzkim rynku konfekcyjnym.

Jak wszelkie branże manufaktury, również konfekcyjna żyje nadzieją na przyszłość, czyli na chwilę, kiedy Polska zawrze umowę handlową z Rosją i znowu się otworzą wrota tejże.

Sezon w branży konfekcyjnej rozpoczyna się zwykle na początku Wielkiego Postu. Na ostatni sezon bardzo dużo liczyli hurtownicy, lecz jak i w innych branżach oczekiwania się nie spełniły.

Przyczyną tego był brak gotówki obrotowej i zastój ogólny.

Później jednak nastąpiło pewne ożywienie, gdy do Łodzi zaczęli przyjeżdżać po zakupy detaliści z prowincji oraz więksi kupcy z Rumunji i Wiednia.

Ceny ostatnio zanotowane były następujące:

Ubrania męskie: I gatunku 40,000 do 50,000 mk., II g. 20,000 do 32,000, III g. 12,000 do 20,000.

Palta męskie: jesionki: I gatunek 25,000 — 40,000 mk., II gatunek 20,000 — 30,000 mk., III gatunek 12,000 — 15,000 mk.

Spodnie I g. 18,000 do 12,000 mk., II g. 10,000 do 8,000, III g. 7,000 do 5,000 mk.

Płaszcze damskie I g. 35,000 do 22,000, II g. 20,000 do 18,000, III g. 16,000 do 12,000 mk.

Przy zakupach hurtowych odlicza się 5%.

W Brzezinach ceny są o 10% niższe, lecz gatunek gorszy.

Jotka.

Handel kruszcem.

Wobec tego że handel kruszcem wewnątrz kraju jest dozwolony, Ministerstwo Skarbu zawiadomiło urzędy policyjno-śledcze, aby niedokonywały aresztowań osób handlujących lub przewożących kruszce wewnątrz kraju.

Udostępnienie polskiego eksportu do Kanady.

Dzięki staraniom polskiego konsulatu w Kanadzie tamtejszy departament celny wydał odnośne rozporządzenie, mocą którego do towarów polskich nie będzie nadal stosowany przepis z dn. 22/III 1921 r., odnoszący się do krajów o walucie nieustalonej. Przepis ten zakreślał przy stosowaniu obliczeń celnych „ad valorem" możliwość spadku obcej waluty tylko do połowy wartości parytetu, co oczywiście uniemożliwiało eksport do Kanady krajom o nizkiej walucie, zmuszając eksportera do płacenia cła wielokrotnie wyższego, niż nakazywałaby realna wartość towaru.

Departament ceł zawiadomił o tem komory celne w Montreal i Winnipeg, wskazując w jaki sposób mają traktować walutę polską przy obliczaniu cła. W ten sposób zostały usunięte dotychczasowe trudności, z jakiemi musiał walczyć polski eksport do Kanady.

Eksport łódzki do Holandji.

W „Handelsberichten" pomieszczone zostało sprawozdanie vice konsula holenderskiego o stanie przemysłu łódzkiego, w którem wyraźnie zaznaczono, że produkty przemysłu łódzkiego w niczem nie różnią się od wyrobów angielskich, to też wobec wysokiego kursu waluty holenderskiej sprowadzanie towarów łódzkich byłoby przedsięwzięciem wielce korzystnem, zwłaszcza, że droga przez Gdańsk ułatwia niezmiernie komunikację.

Rumuni czynią zakupy.

W tych dniach przedstawiciele wielkich firm z Bukaresztu i Galaczu przybyli do Łodzi i zakupili zimowych towarów manufakturowych na ogromną sumę 5 miljardów mkp. Firmy rumuńskie „Tow. Belge" i Jurowski nabyli ten wielki stok towarów w celu odsprzedania ich hurtownikom tureckim, bułgarskim, serbskim i perskim. Obie firmy płaciły dolarami i funtami szterlingów. Zakupów dokonano w fabrykach: Grohmana, Scheiblera, Poznańskich i Geyera.

Herbata paczkowana.

Od pewnego już czasu na obszarze Rzeczypospolitej ukazują się rozmaite rodzaje herbat w stanie paczkowanym, które sprowadzane są do nas z zagranicy. Pochodzenie tej paczkowanej herbaty da się wytłumaczyć tym faktem, że niektóre dawne rosyjskie firmy jak np. „Perłow" w Hamburgu, „Wysocki" w Londynie, korzystając z popularnej marki, otwierają paczkowanie herbaty zagranicą i przysyłają następnie paczkowaną tam herbatę do naszego kraju.

Wobec tego Stowarzyszenie Kupców Polskich zwróciło się do Min. Skarbu z memorjałem w którem oświadcza:

1) w kraju naszym istnieje szereg poważnych hurtowni herbaty, które zajmują się selekcją i rozpaczkowywaniem, najlepszych gatunków sprowadzanych z głównych rynków herbaty; hurtownie takie zatrudniają u nas całe zastępy pracowników i pracownic;

2) hurtownie nasze używają w celach rozpaczkowywania tylko materjałów fabrykacji krajowej, jak etykiety (druk), papier i pergamin, ołów i staniol, szpagat i t. d.

3) płacą one również skarbowi Państwa Polskiego bardzo poważne podatki.

Natomiast:

1) Firmy paczkujące herbatę zagranicą, przeważnie paczkują ją za pomocą maszyn, których cena wynosi obecnie z górą 20 milj. mk. p. Ponieważ nasze firmy na zakup maszyny takiej przy dzisiejszym braku gotówki pozwolić sobie nie mogą, produkują ręcznie a więc mniej szybko.

2) Firmy zagraniczne korzystają z łatwo uzyskiwanego i nisko oprocentowanego kredytu wynoszącego 3% w stosunku rocznym. Takie kredyty są jednym z przejawów bojkotu gospodarczego Polski przez Niemcy, które za pośrednictwem swych przemysłowców i kapitalistów dążą do zrujnowania naszego handlu i przemysłu. Jeśli się zważy trudności na jakie natrafia handel polski przy uzyskiwaniu kredytu oraz na wysoką stopę procentową — konkurencja okaże się niewspółmierna.

3) Stwierdzonem jest, iż prócz tego robotnik polski nie dorównywa w wydajności pracy robotnikowi niemieckiemu, holenderskiemu lub angielskiemu, co w rezultacie doprowadza do stałego powiększenia zalewu zagraniczną herbatą paczkowaną, rynku polskiego.

W tych warunkach firmy polskie paczkujące herbatę przy dalszem napływie zagranicznej herbaty paczkowanej, nie będą w stanie wytrzymać konkurencji, ograniczą działalność swoją i w ostateczności skazane będą na całkowitą likwidację.

Fakt ten byłby wysoce niekorzystnym zarówno dla Skarbu Państwa, jak dla firm, oraz szerokich warstw ludności pozbawionej pracy, podobnie zresztą jak i dla wielu gałęzi naszej produkcji, jak papierniczej, powroźniczej i t. d., które stracą poważnych odbiorców.

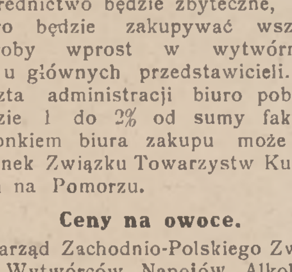
W konkluzji Stowarzyszenie Kupców Polskich prosi Ministerstwo o zarządzenie dwudziestokrotnej podwyżki cła na herbatę, sprowadzaną w stanie paczkowanym.

Organizacja pomorskich kupców branży żelaznej.

Z inicjatywy Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu, sekcja kupców branży żelaznej utworzyła biuro zakupów wszelkich towarów żelaznych dla swych członków. Zadaniem biura będzie skupienie wszystkich pomorskich kupców - polaków celem wspólnego nabywania towarów u źródła, dzięki czemu uda się wyeliminować pośrednictwo żydowskie, gdyż obecnie przeważnie żydzi są dostawcami artykułów żelaznych, a pozatem można będzie osiągnąć obniżenie cen tych artykułów i w ten sposób skutecznie konkurować ze staremi firmami żydowskiemi, licznie istniejącemi jeszcze na Pomorzu. Wszelkie drugo lub trzeciorzędne pośrednictwo będzie zbyteczne, gdyż biuro będzie zakupywać wszelkie wyroby wprost w wytwórniach lub u głównych przedstawicieli. Na koszta administracji biuro pobierać będzie 1 do 2% od sumy faktury. Członkiem biura zakupu może być członek Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu.

Ceny na owoce.

Zarząd Zachodnio-Polskiego Związku Wytwórców Napojów Alkoholowych ustalił w porozumieniu z przemysłowcami, trudniącemi się wytłaczaniem soków z owoców, ceny maksymalne: na wiśnie 120 mk. za 1 kg., na porzeczki — 90 mk. za kilo. Jednocześnie Zarząd wspomnianego Związku, obejmującego prawie wszystkich fabrykantów wódek w b. dzielnicy pruskiej, uchwalił, że członkom Związku nie wolno udzielać w przyszłości kredytu swoim odbiorcom. Towar winien być zaraz przy sprzedaży opłacony gotówką.

Postulaty polskich kupców zbożowych.

Dnia 15 lipca r. b. odbył się w Poznaniu zjazd polskich kupców zbożowych, na którem rozpatrywano szereg zagadnień aktualnych.

Omawiano przedewszystkiem krytyczną sytuację pieniężną kupiectwa w związku ze sfinansowaniem tegorocznych żniw. W sprawie tej, po obszernej dyskusji przyjęto następującą rezolucję:

„Polskie kupiectwo zbożowe jest w tak krytycznem położeniu finansowem, że nie ma możności utrzymać swej pozycji gospodarczej, ani też spełnić swego zadania sfinansowania tegorocznych żniw. Zorganizowane w Związku Polskich kupców Zbożowych kupiectwo, w przeświadczeniu, że dotychczasową swą działalnością dowiodło spełnienia swego zadania tak pod względem kupieckim, jak i etycznym, prosi Rząd Polski o pomoc i to: a) przez udzielenie kredytów państwowych dla kupiectwa zbożowego, b) udzielenie redyskonta w P. K. K. P., c) udzielenie bankom prywatnym kredytów dla kupiectwa zbożowego, d) obniżenie cen zboża przez odpowiednie uregulowanie wywozu i inne środki.

Następnie rozpatrywano trudności wolnego kupiectwa zbożowego przy imporcie nawozów sztucznych i krytykowano politykę Rządu, popierającą kooperatywy z uszczerbkiem wolnego kupiectwa. W sprawie tej przyjęto następującą rezolucję:

„Zorganizowane w Związku Polskich Kupców Zbożowych kupiectwo protestuje przeciw omijaniu wolnego kupiectwa zbożowego przy sprowadzaniu sztucznych nawozów i z tem związanych tranzakcji kompensacyjnych. Wolne kupiectwo, które na mocy swej inicjatywy, rzutkości i sprawności wszędzie jest uważane za najtańszego i najkorzystniejszego pośrednika, prosi o te same prawa i dogodności, jakie władze udzielają syndykatom i spółkom".

W końcu przyszedł pod obrady projekt założenia własnej instytucji finansowej. Postanowiono taką instytucję stworzyć pod nazwą „Bank Polskich Kupców Zbożowych" i przyjęto przygotowane juz ustawy tego banku. Zaraz na miejscu subskrybowano na kapitał zakładowy 83.300.000 mk. i dokonano wyborów do władz banku. Do Zarządu wybrano pp.: Stanisława Tundaka z Wolsztyna i Kowalskiego z Poznania. Do Rady Nadzorczej wybrano pp.: Mazurkiewicza, Urbańskiego, Degnera, Kucykowskiego, Plewczyńskiego, Kaczmarka, Peleca, Donajo, Nowakowskiego, Szmytai Rutę.

KRONIKA ZAGRANICZNA

Rozwój cen w Niemczech.

Urzędowe cyfry indeksowe dotyczące handlu detalicznego idą obecnie w Niemczech w kierunku zwyżkowym w tempie dającem powód do największych obaw co do przyszłości. Dotąd deprecjacja waluty niemieckiej zaznaczała się w rozmaity sposób co do dewiz i co do cen wewnętrznych, a to w tym sensie, że w stosunku do dewiz osiągała znacznie wyższy stopień, aniżeli co do cen detalicznych, które oczywiście również zwyżkowały, ale w tempie mniej szybkiem, aniżeli dewizy. Obecnie sytuacja zupełnie się zmieniła. Zwyżka zaznacza się teraz najdotkliwiej w dziedzinie wewnętrznych cen detalicznych.

Pod tym względem wymownym jest specjalnie fakt, że w miesiącu czerwcu współczynnik kosztów utrzymania przekroczył już 54-krotną normę z czasów przedwojennych, mianowicie t. zw. wielka racja, t. j. minimalna ilość wiktuałów potrzebnych dla utrzymania małżeństwa z dwojgiem dzieci, kosztowała w okrągłych cyfrach:

czerwiec 1914	24 —	Mk. na tydzień
czerwiec 1921	354 —	„ „ „
luty . . 1922	682 —	„ „ „
czerwiec 1922	1.306 —	„ „ „

Jakkolwiek ten stosunek 1:54 oznacza dla ludności niemieckiej najstraszliwsze, jakie można sobie wyobrazić, warunki życiowe, to jednak proporcja ta jeszcze nie odpowiada obecnemu stosunkowi waluty niemieckiej do dewiz, ani też proporcji pokrycia metalicznego. Jeżeli idzie n. p. o kurs dolara, który zaczyna być dla Niemiec miarodajnym wskaźnikiem, to deprecjacja waluty niemieckiej wyraża się cyframi 1:85, jeżeli zaś idzie o pokrycie metaliczne, to deprecjacja wyraża się (wobec tego, że Bank Państwa płaci 1.400 Mk. za złotą dwudziesto-markówkę) proporcją 1 : 70, przyczem właściwie mówiąc bank niemiecki powinien płacić jeszcze znacznie więcej, albowiem banknoty niemieckie są pokryte w stosunku mniej — więcej 0,7%. Innemi słowy wewnętrzne ceny niemieckie nie osiągnęły jeszcze zgoła punktu kulminacyjnego i podług wszelkiego prawdopodobieństwa powyżej podane cyfry indeksowe — o ile nie nastąpi jakaś nadzwyczajna zmiana na korzyść Niemiec — będą wynosiły za parę miesięcy conajmniej 70 razy tyle, co przed wojną.

Być może nawet, że i tu jeszcze nie jest kres przyszłych zwyżek. Skoro bowiem w 160 miljardach banknotów papierowych, będących w obiegu, tkwi ziarno złote, wynoszące zaledwie miljard Mk. zł. czyli 250 miljonów dolarów, to, o ile idzie tylko o proporcję pokrycia matalicznego dochodzi się do wniosku, że kurs dolara w Berlinie jest jeszcze o wiele za niski i powinien wynosić nie 360, ale około 640 Mk. W ten sposób zanosi się w Niemczech na formalne wyścigi między kursami dewiz a cenami wewnętrznemi. Kurs dewiz musi mieć tendencje zwyżkowe i dążyć do pewnego choćby wyrównania różnicy między kursem a wartością wewnętrzną marki niemieckiej, ceny wewnętrzne zaś, czyli detaliczne, jak to już wyżej zaznaczono, podług wszelkiego prawdopodobieństwa w tym fatalnym wyścigu nie będą pozostawały w tyle i będą wskazywały tendencję zwyżkową, może jeszcze w wyższym stopniu, aniżeli dewizy.

Powstaje zatem w Niemczech formalnie błędne koło, z którego ten kraj bez obcej pomocy już wogóle wydostać się nie może. Gdy ceny idą do góry, rząd niemiecki musi wciąż drukować nowe banknoty, ponieważ przy obecnym położeniu Niemiec niema o tem mowy, żeby inflacja mogła ustać. Jeżeliby zaś koalicyjny Komitet Gwarancyjny obstawał przy tem żądaniu, to doprowadzi tylko do niezmiernie ciężkiego przesilenia wewnętrznego, które może do reszty Niemcy zdezorganizować. Zachodzi tu zatem najfatalniejszy — jaki można sobie wyobrazić — splot najrozmaitszych momentów ekonomicznych, socjalnych i politycznych Inflancja nie może ustać, zdolność konkurencyjna i eksportowa przemysłu niemieckiego z powodu ciągłego podnoszenia się kosztów własnych staje się coraz mniejsza, bilans płatniczy Niemiec od zawieszenia broni jest w stanie bardzo silnie pasywnym, a przy dokładniejszem zbadaniu bilansu handlowego dochodzi się do przekonania, że bilans handlowy Niemiec nie jest świetnym. Oprócz tych czynników cyfrowych działają tu nadto jeszcze najrozmaitsze czynniki wprost nieuchwytne, a będące w związku z tem, że przejścia ostatnich lat w niedającym się opisać stopniu rozluźniły i zatomizowały wewnętrzną solidarność Niemiec, co ostatecznie odbija się zawsze i na finansach danego kraju.

Konjunktury gospodarcze we Włoszech.

P r z e m y s ł m e t a l u r g i c z n y stoi w przededniu nowego zatargu z proletarjatem z powodu odnowienia kontraktów pracy i układów dodatkowych. Zatarg ma charakter czysto ekonomiczny.

Wskutek wzrostu cen przemysł metalurgiczny włoski traci zamówienia zagraniczne, a w kraju, pomimo protekcji celnej, nie jest w stanie walczyć z obcą konkurencją. Jedynie tylko obniżenie wygórowanych zarobków może tę sytuację poprawić.

Socjalistyczny F. I. O. M. słyszeć o tem nie chce. Małe są szanse na zgodę i strajk zdaje się być nieunikniony pomimo pojednawczych wysiłków ze strony rządu.

W liczbie zakładów metalurgicznych, które najwięcej ucierpiały wskutek kryzysu przemysłowego, na pierwszy plan wysuwają się towarzystwa „Ilva” i „Elba”.

Redukcja pracy w przemysłach górniczym, metalurgicznym, mechanicznym i warsztatach żeglugi rozciągnęła się i na południe. Jedynie warsztaty kolejowe wykazują wzmożoną pracę dzięki zamówieniom rządowym.

P r z e m y s ł t k a c k i pracuje dobrze na skutek zamówień z Ameryki i Egiptu.

P r z e m y s ł c h e m i c z n y poprawił się trochę dzięki zwiększonym zapotrzebowaniom nawozów sztucznych

F a b r y k i o b u w i a nie mogą podołać obstalunkom, napływającym z Bliskiego Wschodu. W związku z tem ożywił się p r z e m y s ł g a r b a r s k i, który również nie jest w stanie pokryć zapotrzebowania. Panuje znaczny popyt na zagraniczne skóry, szczególnie na wierzchy.

Urząd Międzynar. Jarmarku w Libercu (Reichenberg)

podaje na podstawie sprawozdań swych zastępców z zagranicy, że na tegorocznym III. Międzynar. Jarmarku wszelkie gałęzie przemysłu mają widoki na znacznie ożywiony popyt. Fakt ten umożliwi wystawcom wyzwolić się z powszechnie panującej stagnacji, otwierając im nowe tory zbytu. Kupcom zwiedzającym jarmark w Libercu udzielane będą za okazaniem urzędowej legitymacji jarmarkowej najdalej idące ułatwienia w podróży. W szczególności, przyznaną już została zniżka 33% na kolejach Czecho-słowackich i Rumuńskich i 20% na kolejach włoskich; dalsze zniżki w innych także państwach są oczekiwane. Zagraniczne władze Czechosłowackie będą wydawać wizy paszportowe ze znacznym opustem. Uczestnicy z Bułgarji, Niemiec, Grecji, Jugosławji, Austrji, Polski, Rumunji, Turcji i Węgier otrzymają zniżki 75%.

Liczne biura informacyjne i kantory sprzedaży kart legitymacyjnych sprzedają legitymacje na podstawie których prawo do powyższych udogodnień się nabywa i które zarazem upoważniają do zwiedzania wszystkich budynków jarmarcznych. Dla gości przybywających z krajów o niskiej walucie została ich cena znacznie zniżoną.

Przepisy celne.

Włoskie komory celne wydają obecnie bezpośrednio pozwolenia na przywóz kamieni drogocennych nie montowanych; na wywóz szmelcu platynowego, jarzyn suszonych, nawet z ostatniego zbioru, makaronów, płyt i drutu z aljażów niklowych, otrąb ryżowych.

Zwolnienie od cła na zboże przedłużonem zostało do 30 czerwca r. b.

Przepisy o obrocie uszlachetniającym jeszcze dotąd nie ukazał się, pomimo nalegań opinji publicznej.

Od 1 lipca 1921 r. t. j. od chwili wprowadzenia nowej taryfy celnej, statystyka celna uległa zasadniczej zmianie, stosownie do nowej klasyfikacji towarów. Przytem statystyka obecna uwzględnia wagę netto, zaś wartość towaru ustala na podstawie kopji, lub oryginałów faktur przedstawionych przez ślącego. Wskutek tego porównanie statystyk za drugie półrocze r. z. z poprzednimi okresami jest prawie niemożliwe.

Ze statystyk tych wynika, że produkty naftowe importowano do Włoch w drugiem półroczu 1921 r. w następujących ilościach:

(Klasyfikacja nowej taryfy).

Ropa . . .	6536,4	ton wart. Lir.	4.647.713
Smary jasne (lekkie) .	2163,9	,, ,, ,,	7.658.064
Smary ciemne (ciężkie) .	16074,8	,, ,, ,,	52.336.458
Nafta . . .	64636,4	,, ,, ,,	54.241.969
Benzyna .	574370,0	,, ,, ,,	114.712.561
Inne . . .	170,5	,, ,, ,,	409.454
Odpadki dystylacji (mazut, ropał) .	52890,3	,, ,, ,,	28.690.351

W nowej taryfie klasyfikacja produktów naftowych jest inna niż w starej i podczas gdy ropał płacił 8 lir za centnar, smary ciężkie płacą 1[illegible], zaś smary lekkie, benzyna i nafta — lir 24; natomiast odpadki dystylacyjne 0,50 za centnar.

Pod presją przemysłowców stawkę na ropał zredukowano do 0,50 za centnar, o ile materjał ten ma być użyty nie dla dystylacji, lecz na opał. Czyli ropał i odpadki dystylacyjne uznano jako surowce, podobnie jak nieoczyszczony benzol, toluol i xilol, które płacą 2 liry, zaś w stanie oczyszczonym 8 lirów, ta ostatnia stawka redukuje się do 4 lirów, o ile materjały te mają służyć dla fabrykacji sztucznych barwników organicznych lub syntetycznych produktów farmaceutycznych, oraz werniksów, lakierów, etc.

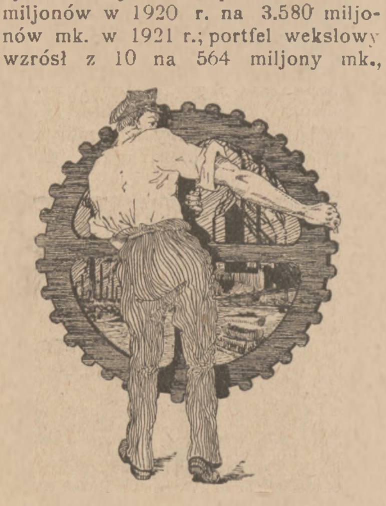
KRONIKA FINANSOWA

Polski Bank Handlowy w Poznaniu.

Odbyło się doroczne walne zebranie akcjonarjuszów Polskiego Banku Handlowego, Tow. Akc. w Poznaniu. Sprawozdanie z działalności Banku za rok 1921 składał prezes Zarządu Głównego, dr. K. Hącia. W r. 1921 Bank rozszerzył swą działalność, ograniczoną dotychczas przeważnie do Wielkopolski, na inne dzielnice Rzeczypospolitej, stając w rzędzie największych instytucji finansowych kraju, wywierających poważny wpływ na życie gospodarcze Polski.

Jednym z głównych czynników rozwoju organizacji Banku, była fuzja z Bankiem Kupiectwa Polskiego, w rezultacie której przejęto 13 oddziałów Banku Kupiectwa na obszarze Małopolski i b. Kongresówki. Równocześnie Polski Bank Handlowy rozwinął w roku sprawozdawczym samodzielną działalność organizacyjną, tworząc nowe oddziały, a mianowicie, w Królewskiej Hucie, Pszczynie, Zabrzu, Bielsku, Tczewie, Starogardzie: Chojnicach, Krośnie, Nowym Sączu, Już w r. b. powstały oddziały: w Katowicach, Podwołoczyskach i Toruniu. a w organizacji są oddziały w Wilnie i Rybniku. Ogółem Bank posiada 43 oddziały.

Obroty Polskiego Banku Handlowego w 1921 dosięgają sumy 119 miljardów mk. w porównaniu do 13.4 miljarda w 1920 roku. Depozyta oraz wkłady na rachunku bieżącym wzrosły bardzo pokaźnie – z 504 miljonów w 1920 r. na 3.580 miljonów mk. w 1921 r.; portfel wekslowy wzrósł z 10 na 564 miljony mk., konto debitorów w rach. bieżącym— z 433 na 2.220 miljonów mk.

Inwestycyjna działalność Polskiego Banku Handlowego rozwijała się w 1921 r. zataczając kręgi w innych dzielnicach kraju. Ogółem w 1921 r. Bank przejął udział w finansowaniu 22 nowozałożonych przedsiębiorstw, które rozporządzały początkowym kapitałem zakładowym 1.9 miljarda mk. Pozatem Bank przyjął udział w podwyższeniu kapitałów 29 przedsiębiorstw, które finansował sam, lub wspólnie z innemi bankami. Konto konsorcjalne, które w 1920 r. wynosiło 72 miljony mk., wzrosło w 1921 r. do 477 miljonów mk.

Poważną cichą rezerwe Banku stanowią jego nieruchomości w liczbie 32, które figurują w bilansie w sumie zaledwie 84.9 miljona mk.

Czysty zysk za rok sprawozdawczy wyniósł 134.834.510 mk., z których na dywidendę przeznaczono 45.000.000 mk., t. j. 30% od akcji.

Walne zebranie uchwaliło podwyższenie kapitału zakładowego Banku, wynoszącego obecnie 150.000.000 mk., o 150 lub najwyżej o 350 miljonów mk. drogą nowej emisji akcji.

KRONIKA ROZPORZĄDZEŃ

Podział węgla na G. Śląsku.

Na mocy rozporządzenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu zostaje utworzone stanowisko komisarza państwowego do podziału węgla na G. Śląsku. Siedzibą komisarza jest m. Katowice.

Wykonanie uprawnień, przysługujących ministrowi przemysłu i handlu, przekazuje się komisarzowi państwowemu dla podziału węgla na ziemiach górnośląskich Województwa Śląskiego. który podlegać będzie ministrowi przemysłu i handlu i kierować się będzie w swych zarządzeniach instrukcjami tegoż ministra.

Izba Handlowa w Katowicach.

W Nr. 53 „Dziennika Ustaw" z dn. 18 lipca r. b. ogłoszono rozporządzenie o utworzeniu w Katowicach, siedzibie Województwa Śląskiego, Izby Handlowej i rękodzielniczej.

Ulgi taryfowe.

Ministerstwo Kolei ogłosiło rozporządzenie o czasowych ulgach taryfowych, przy przewozie kolejami artykułów żywnościowych i opału domowego. W myśl tego rozporządzenia, obowiązującego do dnia 31 sierpnia r. b. dla przesyłek zwyczajnych artykułów żywnościowych i opału domowego, nadawanych we wszystkich stacjach polskich kolei państwowych do stacji przeznaczenia: Kraków, Kraków-Grzegórzki, Lublin, Lwów, Lwów-Podzamcze, Lwów-Podzamcze-Rzeźnia, Łódź fabryczna, Łódź Kaliska, Podgórze - Bonarska, Podgórze - Płaszów, Poznań, Warszawa-Główna, Warszawa-Gdańska, Warszawa-Praga, Warszawa - Wileńska i War zawa-Wschodnia obniżono opłaty przewoźnego przewidziane w taryfie ogólnej na przewóz towarów, zwłok i zwierząt z dn. 1 czerwca 1922 r. wraz z późniejszemi zmianami i uzupełnieniami, do poziomu stawki taryfy gospodarczej 4 mk za każde 100 klg. i 10 klm., a to pod warunkami następującymi: 1) przesyłki muszą być adresowane do magistratu miast Krakowa, Lwowa, Łodzi, Lublina, Poznania lub Warszawy, lub też do Związku Kooperatyw Konsumentów w tychże miastach, 2) przewoźne według ulgowej stawki taryfowej, oblicza się za rzeczywisty ciężar przesyłki, najmniej jednak za 10 tys. klg. i 3) różnica między przewoźnem pobranem wedle taryfy normalnej, a przewoźnem obliczonem na podstawie powyższej taryfy ulgowej wypłacone będzie w drodze zwrotu.

Obowiązkowe wywieszanie cenników.

W sprawie przymusowego uwidoczniania cen i posiadania faktur przez właścicieli sklepów, magazynów, składów, restauracji, cukierni, kawiarni i w ogóle wszelkiego rodzaju przedsiębiorstw handlowych, mających na celu sprzedaż artykułów powszedniego użytku, ogłoszono w № 52 „Dziennika Ustaw" z dn. 15 b. m. rozporządzenie nakazujące właścicielom wyżej wymienionych przedsiębiorstw handlowych wywiesić w pomieszczeniach tych zakładów cenniki na wszelkie bez wyjątku przeznaczone na sprzedaż towary i przedmioty powszedniego użytku oraz uwidoczniać ceny bezpośrednio na odnośnych przedmiotach.

Poza tem rozporządzenie powyższe przewiduje konieczność posiadania przez handlujących oryginalnych faktur na wszelkie nabyte na sprzedaż towary.

Winni przekroczenia, względnie niewykonania powyższego rozporządzenia karani będą na podstawie art. 4 Ustawy z dn. 2 lipca 1920 r. o zwalczaniu lichwy wojennej aresztem do 6 miesięcy i grzywną do wysokości 1.000.000 mkp lub jedną z tych kar.

O zniesienie ograniczeń przywozowych i wywozowych odnośnie węgla w Rzpltej.

Jak wiadomo Tymcz. Rada Wojewódzka Śląska uchwaliła na przeciąg trzech miesięcy znieść reglamentacje w obrocie węglem kamiennym na obszarze polskiej części Górnego Śląska. Wobec tej uchwały Ministerstwo Przemysłu i Handlu ogłosić ma wkrótce rozporządzenie, wprowadzające wolny wywóz węgla kamiennego z Górnego Śląska.

Należy przypuszczać, że w związku z tem zniesione zostaną wszelkie ograniczenia przywozowe i wywozowe odnośnie do wszelkich gatunków węgla na obszarze całej Rzeczypospolitej, gdyż wobec zniesienia granicy celnej między polską częścią Górnego Śląska a resztą Rzeczypospolitej, utrzymanie w dalszym ciągu tych ograniczeń byłoby nonsensem.

Spółki akcyjne mające znaczenie państwowe lub użyteczności publicznej.

Na mocy rozporządzenia ogłoszonego w dn. 12 b. m. w „Dzienniku Ustaw" w odniesieniu do spółek akcyjnych, mających znaczenie państwowe lub użyteczności publicznej zatwierdzenie statutu spółki może być uzależnione od udziału kapitału krajowego w kapitale zakładowym spółki i od udziału większości obywateli polskich w zarządzie spółki.

Do tego rodzaju spółek zaliczają się spółki, mające na celu 1) wyrób broni, amunicji i produktów przemysłu wojenno-chemicznego, 2) budowę i eksploatację kanałów wodnych, 3) budowę i eksploatację dróg żelaznych ogólnych, 4) żeglugę morską i rzeczną, 5) eksploatację telefonów, telegrafów i radiotelegrafów, 6) eksploatację wodociągów, tramwajów, elektrowni okręgowych, jak również elektrowni i gazowni miejskich, 7) eksploatację rzeźni i 8) operacje kredytowe i asekuracje.

RÓŻNE

Handel na Górnym Śląsku.

Dn. 17 b. m. odbyło się w Katowicach zebranie przedstawicieli kupiectwa wielkopolskiego, łódzkiego i górnośląskiego w celu zbadania położenia, wywołanego zmianą warunków politycznych w polskiej części Górnego Śląska i nawiązania wspólnych stosunków pomiędzy kupiectwem innych dzielnic z miejscowymi przedstawicielami handlu.

Na zebraniu tem omawiano warunki dostarczania Górnemu Śląskowi towarów wszelkich gałęzi, a przedewszystkiem towarów włóknistych. W rezultacie dłuższych i bardzo szczegółowych dyskusji wyłoniła się myśl utworzenia w Katowicach wielkiej hurtowni kupieckiej z udziałem przedstawicieli kupiectwa łódzkiego, wielkopolskiego i górnośląskiego. Jednocześnie postanowiono porozumieć się w tej sprawie z przedstawicielami kupiectwa warszawskiego.

W celu jaknajszybszego wcielenia w życie Hurtowni w Katowicach przedstawiciel kupiectwa łódzkiego p. Rosiński zadeklarował w imieniu tegoż kupiectwa 25 miljonów marek.

Należy się spodziewać, że szczęśliwy projekt, powzięty na Zebraniu w Katowicach, dojdzie do skutku.

Czy umowa handlowa polsko-francuska weszła już w życie?

„Journal de Pologne" już parokrotnie skarży się, iż urzędy celne ignorują konwencję handlową polsko-francuską i stosują do towarów francuskich sprowadzanych do nas taryfę wyższą, aniżeli jest to przewidziane we wspomnianej wyżej konwencji.

Przytaczając wiele faktów, „Journal de Pologne" kończy swe artykuły, słuszną uwagą że: „jeżeli umowa handlowa już obowiązuje, a tak jest w istocie, to od każdego transportu towarów pobierana jest nadwyżka. Miejmy nadzieję, — pisze gazeta francuska, — że nastąpią sprawiedliwe i szybkie zarządzenia w celu 1) stosowania umowy przez komory celne i 2) zwrócenia zainteresowanym pobranych nadwyżek od daty, od której układ oficjalnie obowiązuje".

Zakupy Wniesztorga w Polsce.

Jak się dowiadujemy przez pierwsze dwa miesiące zakupy poczynione u nas przez delegata „Wniesztorgu" (Handel zagran.) p. Gorożakowa przekroczyły sumę 2 miljardów mkp.

Wydział naftowy.

W Ministerstwie Przemysłu i Handlu utworzony został nowy, samodzielny wydział, podlegający bezpośrednio ministrowi przemysłu i handlu, jest nim wydział naftowy. Do zakresu tego wydziału należeć będą między innemi sprawy, związane z polityką gospodarczą w zakresie kopalnictwa i eksploatacji przemysłu naftowego, w szczególności wydzierżawienie państwowych terenów naftowych, udzielanie koncesji na wywóz ropy, zezwoleń na budowę gazociągów, ropociągów i t. d.

Nadmierne opóźnienia.

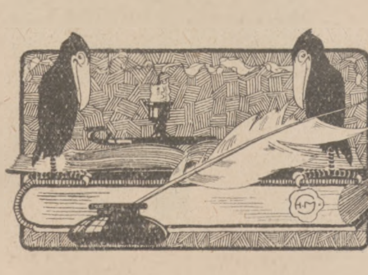
Polskie firmy importarskie z tytułu importowania artykułów żywnościowych i kolonjalnych, sprzedawanych w Gdańsku i Warszawie, mają otwierane akredytywy za okazaniem dokumentów odbiorczych — w bankach gdańskich i warszawskich oraz w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej.

W Gdańsku kredytowane są stosowne sumy z datą przedstawienia dokumentów, w warszawskich bankach prywatnych kredytowanie następuje z datą dnia następnego, Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa zaś przelewa akredytywy z pięcio-dniowym nieraz opóźnieniem.

Tego rodzaju opóźnienia wpływają ujemnie na terminowość zobowiązań pieniężnych i pociągają za sobą stratę procentów. Stowarzyszenie kupców Polskich wystąpiło do Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej o spowodowanie jaknajrychlejszego przelewania akredytyw od dnia okazania dokumentów odbiorczych.

Zajęcze i Królicze skórki.

Departament przemysłowy Ministerstwa Przemysłu i Handlu zwrócił się do Centrali Związku Kupców z prośbą o podanie firm, zajmujących się skupem skórek zajęczych i króliczych oraz przypuszczalnej podaży rocznej tychże skór na rynkach krajowych.

Odszkodowania pocztowe.

Za zaginione przesyłki pocztowe będą przyznawane odszkodowania na podstawie przepisów, obowiązujących na obszarze urzędu nadawczego. Odszkodowania za ograbienie, częściowy ubytek lub za uszkodzenie wartości paczek będą przyznawane na zasadzie przepisów, obowiązujących na obszarze urzędu oddawczego. W tym wypadku wymiar odszkodowania przyznany będzie według zwyczajnej wartości towaru w chwili nadania w wysokości nie przewyższającej deklarowanej wartości przesyłki.

Odszkodowania wynikające z ruchu pocztowego na polskim Górnym Śląsku oraz z obrotu z innemi dzielnicami Rzeczypospolitej, wymierza ostatecznie i asygnuje inspektorat poczt i telegrafów w Katowicach.

Brutta naftowe.

Bardzo ważna i niezmiernie aktualna dla przemysłu naftowego sprawa udziałów brutta naftowego przybrała w ostatnich czasach niespodziewany obrót.

Tow. Akc. „Limanowa" odmówiło wydania zasekwestrowanej przez rząd, a będącej jego własnością ropy bruttowej. Wobec tego Państwowy Urząd Naftowy zdecydował przeprowadzić sekwestr ten w wysokości 1500 cystern przymusowo przez Urząd Górniczy. Zarząd Towarzystwa „Limanowa" zwrócił się do posła francuskiego z prośbą o interwencję u Rządu polskiego, w wyniku czego sekwestr został wstrzymany aż do czasu rozstrzygnięcia sprawy przez sąd. W ślad za Tow. „Limanowa" i inne Towarzystwa, jak „Dąbrowa", „Premier", „Silra Plana" i inne również odmówiły wydania rządowi ropy bruttowej.

Wywóz jaj.

Specjalna komisja międzyministerjalna dokonała podziału kontyngentu wywozu na jaja na m. lipiec i sierpień r. b. w wysokości ustalonej przez nadzwyczajnego komisarza do zwalczania drożyzny po 75 wagonów miesięcznie.

Opłata wywozowa została ustalona przez ministra skarbu w wysokości 20 mkp. od sztuki na obydwa miesiące.

Osobiste

Prezes Stołecznego Sądu Okręgowego p. Jan Nieznański dn. 15/VII b. r. wyjechał na wypoczynek letni, obowiązki Prezesa Sądu pełni Wiceprezes tegoż Sądu p. Włodzimierz Rewski. Dni i godziny przyjęć nie uległy zmianie.

№ 14

Adres Redakcji i Administracji: Złota 5, tel. 57-30 i 195-03.
Redaktor przyjmuje w poniedziałki, środy i piątki od godz. 5—6 po południu.

Dokąd idziemy?

Gwałtowna zwyżka kursów walutowych, która w ostatnich dniach, na szczęście, straciła już nieco na swej ostrości, wywołała zrozumiały niepokój w umysłach ludzi, szczerze miłujących swój kraj i jednocześnie obeznanych z jego budową gospodarczą. Znajomość tej budowy wskazuje im bowiem, że tak gwałtowna zwyżka jest nowym dowodem, że bilans finansów zarówno państwowych, jak społecznych, daleki od równowagi.

W istocie, zapowiedzi rychłego uzdrowienia finansów państwowych w znacznym stopniu zawiodły. Przed kilku miesiącami oznajmiono z trybuny sejmowej, że ustalenia kursu naszej marki oczekiwać można w razie: 1) pozostawania nadal cen utrzymania na tym samym poziomie i 2) uzyskanie wydatnej pożyczki zagranicznej. Otóż, jak wiadomo, obydwa te warunki niespełniły się: ceny wciąż idą w górę, pożyczki zagranicznej, pomimo pomyślnych w tym zakresie wieści, dotychczas nie otrzymaliśmy. A wynik jest taki, że wykazy rachunków (bilanse brutto) Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej wykazują coraz większe emisje pieniędzy papierowych: 1) na pokrycie niedoboru budżetu państwowego i 2) na wyrównanie ujemnego bilansu płatniczego.

Czy i jakie są widoki na usunięcie tych, mniej, lub więcej, silnie, ale stale działających przyczyn zmienności kursu naszej marki, i co za tem idzie, uzdrowienia całego aparatu gospodarczego Polski?

Zacznijmy od przyczyny drugiej. Ujemny bilans płatniczy jakiegoś kraju, jak wiadomo, powstaje wtedy, gdy ten kraj otrzymuje od zagranicy więcej towarów i usług, aniżeli ich zagranicy daje. W takim właśnie stanie jest ustrój gospodarczy Polski: nasz przywóz z zagranicy jest, mniej więcej, dwa razy większy od naszego wywozu i usługi, jakie nam oddaje zagranica w postaci transportów morskich, pośrednictwa itd.—nie są wyrównywane przez nasze usługi. Czem społeczeństwo może wyrównywać niedobór bilansu płatniczego w takich warunkach, w jakich żyje Polska? Odpowiedź może być tylko jedna: swoją papierową walutą, braną przez zagranicę w tej nadziei, że kurs tej waluty kiedyś się poprawi i że, tym sposobem, jej posiadacze osiągną zyski.— Każdy nawet mniej obeznany ze sprawami ekonomicznemi, wie doskonale, że Polska nie jest i nie może być pod względem gospodarczym krajem, opartym na samowystarczalności. Nie mamy bawełny, nawozów sztucznych, niektórych metali, maszyn i t. d. i sprowadzać je musimy. Inne produkty mamy w ilości niedostatecznej i niedbór pokrywać musimy jedynie przez przywóz z zagranicy. Na to niema rady. Zresztą w takiem, z pewnemi zmianami, położeniu, są niemal wszystkie kraje świata, które przecież jednocześnie, starają się płacić nie pieniędzmi papierowemi, lecz towarem za towar, usługą za usługę. W kierunku takiej wymiany towarowej uczyniliśmy, niewątpliwie, już znaczne postępy, ale do wyrównania jest jeszcze bardzo daleko. Aby ten termin przybliżyć, są tylko dwa środki zasadcze: 1) powiększenie produkcji i 2) zmniejszenie konsumcji. Bez dłuższych wywodów, odrazu stwierdzić można, że jedno i drugie, jest, w pewnym zakresie, możliwe do wykonania. Przypomnijmy sobie tylko urzędowo, przez swoich i obcych, stwier-

dzonem zmniejszeniu się wydajności naszej pracy, w stosunku do wydajności przedwojennej. I z drugiej strony: czy nasze uczty i rozkosze stołu, istotnie nie mogą uledz ograniczeniu? Czy wszystkie nasze wyjazdy za granicę są nieodzownie konieczne?

Tyle o bilansie płatniczym.

Jeżeli przejdziemy teraz, z kolei, do niedoborów budżetu państwowego, to przekonamy się, że oszczędności w tym kierunku dochodzą do kresu, po za którym rozpoczęłoby się już niedomaganie lub nawet unicestwianie pewnych czynności państwowych. A zatem pozostaje wyłącznie druga droga i powiększenie dochodów państwowych przez podwyższenie podatków, lub poborów nadzwyczajnych. W tym kierunku jest jeszcze dużo do zrobienia. Czy normalny jest taki ustrój podatkowy, w którym dostatni obywatel kraju (włościanin), opłaca wszystkie ciążące na nim podatki, przez sprzedaż jednej kury? To też, jak słychać, podatek gruntowy ma być — i powinien być—znacznie podwyższony. Również rozważany jest w kołach miarodajnych projekt rozłożenia i pobrania drugiej daniny, która powinna obciążyć, przedewszystkiem, średnią i mniejszą własność rolną, nadmiernie oszczędzoną przez pierwszą daninę.

Oto są drogi, prowadzące niezawodnie do uzdrowienia finansów publicznych i prywatnych. Ażeby sprawdzić, czy istotnie już na te drogi wkroczyliśmy, każdy myślący obywatel kraju powinien sobie często zadawać pytanie: *dokąd idziemy?* i, w zależności od odpowiedzi, jaką mu da jego zmysł obserwacyjny, czynić rewizję postępowania, przedewszystkiem, własnego, następnie zaś, w miarę sił i możności, wpływać, w razie potrzeby, na zmianę postępowania innych, dla osiągnięcia jaknajwiększej sumy szczęścia zbiorowego i osobistego.

T. W.

Bank Handlowy w Warszawie.

W dniu 12 lipca r. b. odbyło się w drugim terminie doroczne ogólne zebranie akcjonarjuszów Banku Handlowego w Warszawie.

Sprawozdanie Banku za rok operacyjny 1921 jest nader treściwe i dość przejrzyste, gdyż daje dokładny obraz wszystkich operacji tej jednej z największych i najstarszych instytucji w Rzeczypospolitej Polskiej.

Bank posiada 36 oddziałów zamiejscowych oraz 5 miejskich i zatrudnia w Centrali 679 i w oddziałach 851 razem 1530 osób.

Obrót w roku sprawozdawczym wynosił około Mk. 916 miljardów.

W aktywach figurują:

Gotowizna w kasie . . .	Mk.	469.342.963*)
Polska Kr. Kasa Pożyczk. i Poczt. Kasa Oszczczędn.	„	2.101.979.255
Waluty i dewizy obce . .	„	482.082.872
Skup weksli	„	3.102.220.381
Papiery procentowe, wylos. papiery i kupony . . .	„	173.503.940
Pożyczki na zastaw pap. publiczn.	„	457.022.376
Korespondenci-dłużnicy . .	„	12.172.585.306
R-k z oddziałami Banku .	„	325.421.936
Weksle do inkasa . . .	„	1.703.517.436
Nieruchomości	„	100.463.254
Rachunki przechodnie . .	„	51.478.194

W passywach figurują:

Kapitał zakładowy . . .	Mk.	162.000.000
Fundusz rezerwowy . . .	„	81.000.000
Rezerwa specjalna . . .	„	73.369.200
Rachunki przekazowe . .	„	3.260.330.453
Wkłady terminowe . . .	„	494.010.808
Korespondenci-wierzyciele	„	13.447.833.096
Weksle niedyskontowane .	„	1.170.027.110
Różni za inkaso	„	2.491.700.797
Dywidendy niepodniesione	„	7.273.077
Procenty, dotyczące 1922 r.	„	19.858.564
Rachunki przechodnie . .	„	73.878.425
Zyski wraz z pozostałością 1921 r.	„	661.264.661

*) Fenigi opuszczamy.

Jak widać ze sprawozdania, Bank udzielał kredyty przedsiębiorstwom handlowym i rolnym, przemysłowym, kooperatywom, instytucjom społecznym, komunalnym i t. p. oraz osobom prywatnym w ogólnej sumie Mk. 8.016.890.085, z czego na przedsiębiorstwa handlowe, rolne i przemysłowe przypada lwia część, bo przeszło siedem miljardów.

Mamy nadzieję, iż w następnych bilansach będą również ujawnione sumy, wydatkowane przez Bank na finansowanie różnych przedsiębiorstw, gdyż z obecnego sprawozdania dowiedzieliśmy się tylko, iż Bank przyjmował udział w finansowaniu kilkunastu przedsiębiorstw—bez wskazania sum zużytych na ten cel.

Następnie znajdujemy w temże sprawozdaniu: tabelę miesięcznych przyrostów emisji banknotów, wahania ważniejszych walut zagranicznych w ciągu dwunastu miesięcy roku ubiegłego oraz tablicę porównawczą ważniejszych pozycji bilansowych od 1871 r. po 1921 r. włącznie.

Z końcem 1921 r. Bank posiadał trzydzieści dziewięć nieruchomości, które ocenione są w bilansie na niespełna 100 ½ miljona marek, gdy rzeczywista wartość jest kolosalnie większa.

Przechodząc do rachunku zysków i strat, uderza poka źna cyfra zysku brutto Mk. 1.893.896.766. Największy zysk Bank osiągnął na komisowem z różnych operacji (Mk. 870.940.321), następnie na walutach obcych (około pół miljarda marek) i procentach (Mk. 452.619.108). Papiery publiczne dały zysku około 70 ½ miljona marek.

Z większych pozycji wydatkowano na koszty handlowe Mk. 972.497.337 i procenty Mk. 158.104.003. Do podziału pozostało Mk. 661.264.661.

Zgodnie z wnioskiem Rady Banku Ogólne Zebranie zatwierdziło następujący podział zysków: 30 % na dywidendę Mk. 48.600.000, na podatki Mk. 142.000.000, 15 % dla Rady Mk. 76.179.695, dla urzędników 5 % wraz z dodatkową tantjemą Mk. 225.393,232, na fundację jubileuszową imienia Leopolda bar. Kronenberga ojca i syna Mk. 10 miljonów. na cele społeczne Mk. 20 miljonów, na uzupełnienie nominalnej wartości 300 tysięcy akcji z Mk. 540 do Mk. 1000 t. j. po Mk. 460 od akcji — Mk. 138 miljonów, resztujące zaś Mk. 1.091.734 przeniesiono na 1922 r.

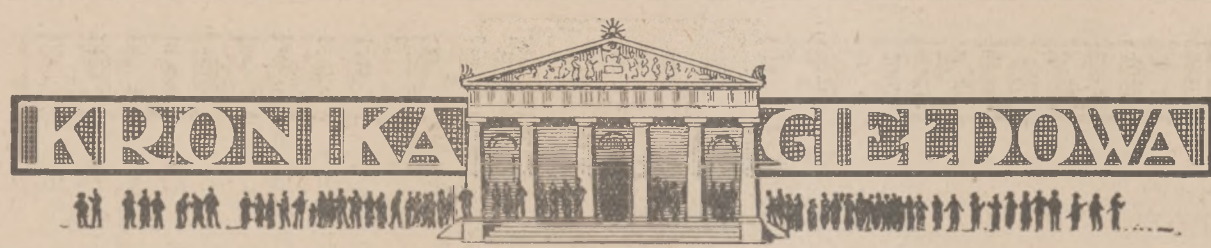
Również Ogólne Zebranie upoważniło Radę do dalszego podniesienia kapitału zakładowego przez wypuszczenie 300 tysięcy nowych akcji po Mk. 1000 wart. nom. jednorazowo lub częściowo w terminach i na warunkach według uznania Rady i do wyjednania pozwolenia Władz w tym względzie.

Antoni Er-ski.

RÓWNIA MONETARNA

NAZWA MONETY	Marka niemiecka	Frank (lira, peseta, wogóle monety Unji łacińskiej)	Pensy angielskie	Guldeny holender.	Ruble rosyjskie	Korony austrjackie	Korony skandyn.	Dolary St. Zjedn.	Rupje indyjskie	Jeny japońskie	Piastry tureckie	Piastry egipskie	Milrejsy portugalsk.
Marka niemiecka . . .	1	1.2346	11.75	0.5926	0.463	1.176	0.8888	0.2382	0.7342	0.478	5.4225	4.8191	0.2205
Frank (i monety Unji łac.)	0.81	1	9.517	0.48	0.375	0.952	0.72	0.19295	0.5947	0.3871	4.3923	3.9035	0.1786
Funt angielski	20.4294	25.2215	240	12.1071	9.46	24.02	18.1595	4.867	15	9.765	110.780	98.4522	4.504
Gulden holenderski . .	1.6874	2.0832	19.823	1	0.781	1.984	1.4999	0.40295	1.239	0.8064	9.15	8.1318	0.3720
Rubel rosyjski . . .	2.16	2.667	25.37	1.28	1	2.539	1.92	0.5145	1.586	1.0322	11.713	10.410	0.4761
Korona austrjacka . .	0.8506	1.05	10	0.504	0.3938	1	0.7561	0.2026	0.622	0.4065	4.681	4.097	0.1875
Korona skandynawska .	1.125	1.3888	13.216	0.6667	0.5208	1.3225	1	0.268	0.8257	0.5376	6.1004	5.4215	0.2480
Dolar Stanów Zjedn.	4.198	5.1826	49.316	2.4878	1.9436	4.9351	3.7314	1	3.0822	2.006	22.763	20.2303	0.9255
Rupja indyjska . . .	1.362	1.6813	16	0.8071	0.6306	1.6013	1.211	0.3244	1	0.651	7.3854	6.565	3.003
Jen japoński	2.0925	2.5833	24.576	1.2396	0.9688	2.460	1.860	0.4985	1.536	1	11.347	10.084	0.4613
Funt turecki	18.4415	22.7672	216.646	10.929	8.536	21.696	16.3924	4.393	13.539	8.8132	100	88.872	4.0658
Funt egipski	20.7506	25.6181	243.773	12.297	9.6063	24.396	18.445	4.943	15.235	9.917	112.5214	100	4.5749
Milrejs portugalski . .	4.536	5.60	53.284	2.688	2.098	5.332	4.132	1.080	3.330	2.168	24.595	21.858	1

Przedruk wzbroniony.

Trwające od blisko dwóch miesięcy przesilenie gabinetowe nie tylko nie zostało zażegnane, lecz przeciwnie, przybrało formy ostrzejsze.

Nic dziwnego, iż w tych warunkach o podniesieniu się kursu waluty naszej, mowy być nie może. Wprawdzie z początku okresu pod wrażeniem, iż przesilenie wkrótce będzie zlikwidowane, nastąpiła chwilowa poprawa marki polskiej w stosunku do walut zagranicznych (dolary z Mk. 6000 spadły na Mk. 5300) — wkrótce jednak, bo nazajutrz, kursy tychże walut się podniosły i do końca okresu (12/7 — 24/7) w dalszym ciągu wykazują tendencję zwyżkową.

Marka niemiecka pozostała prawie na poprzednim poziomie z odcieniem słabszym; wprawdzie był moment, że zyskała jeden punkt, lecz w ciągu jednego dnia zdołała go utracić.

Gorzej, niźli z walutą naszą, dzieje się, z walutą austrjacką, której znaczny spadek grozi poważnem przesileniem gospodarczem Austrji. W dalszym ciągu korona ta utraciła 35% swej wartości (z 0.23½ spadła na Mk. 0.15), z końcem jednak okresu uzyskała z powrotem przeszło 4 punkty.

Obroty, mimo letnich wywczasów i pory ogórkowej są więcej niż średnie.

Zestawienie kursów walut zagranicznych:

	13/7	19/7	22/7
Dolary St. Zjedn.	5405	5670	5870
Franki francus.	438	475	492
Funty sterl. . .	24200	25250	26100
Marki niemieckie	13.30	12.35	12.15
Korony austrjackie	23.50	15 —	19 —

Metale również są w poszukiwaniu przy usposobieniu mocnem. Zapłacono za rubla w złocie Mk. 2875, w srebrze — Mk. 1900.

W dziedzinie wartości dywidendowych panowała tendencja niejednolita. Początek okresu zaznaczył się pokaźną zwyżką tak akcji bankowych, jako też metalurgicznych oraz przemysłowych. Następnie nastąpiło osłabienie na całej linji — pod koniec jednak zauważyć się dała znaczna poprawa.

Z bankowych — zwyżkowały Banku Dyskontowego Warszawskiego oraz Banku dla Handlu i Przemysłu.

Z włókienniczych dypytywano się o Zawiercie, któremi, pomimo chęci płacenia Mk. 95.000 za sztukę i, wobec braku materjału, tranzakcji nie dokonano.

Z metalurgicznych większą ilość zakupiono Starachowickich, nie bacząc na coraz wyższe ceny. Również faworyzowano Lilpopy i Rudzkiego. Borkowskiego, Jabłkowskich i Przemysłu Drzewnego miały chętnych nabywców. Zakupiono partję Tow. Wł. Bednawski po kursie Mk. 3100. Wreszcie Żegluga i Nafta Polska nie wykazały prawie żadnych różnic kursowych.

W ostatniej chwili (24/7) Starachowickie obniżyły się o pareset marek.

Na polu wartości lokacyjnych tendencja przeważnie była słabsza dla papierów miejscowych hipotecznych wskutek przewagi podaży nad popytem.

Z prowincjonalnych sprzedano jedynie partję 5% L. Z. m. Lublina w walucie markowej po Mk. 61.50.

Obligacje stołeczne były w zaniedbaniu. Dla Miljonówki tendencja była mocniejsza. Od zeszłego okresu zyskała przeszło Mk. 200 na sztuce.

Usposobienie końcowe: dla walut zagranicznych — dość mocne, dla akcji — niejednolite i dla papierów lokacyjnych — ospałe.

Empol.

OSTATNIE KURSY DEWIZ NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH.

PARYŻ: Londyn 52¾, Nowy York 11¾, Szwajcarja 224½, Berlin 2.36, Warszawa 0.21.

LONDYN: Paryż 53, Nowy York 446, Szwajcarja 23.37½, Berlin 22.40, Warszawa 26500.

NOWY-YORK: Paryż 8.49, Londyn (2 mies.) 4.43.5/8, Szwajcarja 19.07½, Berlin 20 1/10, Warszawa 0.016½.

ZURICH: Paryż 44½, Londyn 23.37½, Nowy York 523¾, Berlin 1.05¼, Warszawa 0.89.

AMSTERDAM: Paryż 21.57⅛, Londyn 11.44, Nowy-York 233¼, Szwajcarja 48½, Berlin 0.50⅞, Warszawa 0.043.

BERLIN: Paryż 4224.70, Londyn 2242.80, Nowy-York 503.63, Szwajcarja 9511.90, Warszawa 8.35.

KRONIKA AKCYJNA

SPÓŁKI NOWOPOWSTAJĄCE.

Spółka Akcyjna Przemysłu Ludowego „Plon Polski". Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy Mk. 25 miljonów, podzielonych na 25 tysięcy akcji po Mk. 1000 wart. nom. Założyciele: Kazimierz Górski, Karol Jaroszyński, Michał Potulicki, Bronisław Modzelewski, i Dr. Tadeusz Kończyński.

Spółka Akcyjna Zjednoczonych Ślusarzy Chrześcijan. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy Mk. 15 miljonów, podzielonych na 15 tysięcy akcji po Mk. 1000 wart. nom. Założyciele: Antoni Mencel, Jakób Sorgacz, Józef Dziewulski, Konstanty Piórkiewicz, Henryk Jardell, Aleksander Rąbalski, Stanisław Najman, Kazimierz Ambrożewicz i Aleksander Milewski.

Bank Leśny w Wilnie. Siedziba w Wilnie. Kapitał zakładowy Mk. 300 miljonów, podzielonych na 300 tysięcy akcji po Mk, 1000 wart. nom. Założyciele: Związek Ziemian Ziemi Wileńskiej, Feliks hr. Broel-Plater, Hipolit Giecewicz, Emanuel Obrąpalski i Karol Wagner,.

Zakłady Przemysłu Włókienniczego „Józef Richter" w Łodzi. Siedziba w Łodzi. Kapitał zakładowy Mk 30 miljonów, podzielonych na 30 tysięcy akcji po Mk. 1000 wart. nom. Założyciele: Rajnhold Józef, Józef-Jerzy i Rudolf Richterowie oraz Karol-Wilhelm Scheibler.

Pomorskie Towarzystwo Budowlane. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy Mk. 40 miljonów podzielonych na 40 tysięcy akcji imiennych po Mk. 1000 wart. nom. Założyciele: Pierwsze Polskie Towarzystwo Kąpieli Morskich, Gabrjel Chrzanowski i Henryk Gałczyński.

Spadkobiercy Juljusza Jarischa, Fabryka Śrub i Wyrobów Tłoczonych. Siedziba w Łodzi. Kapitał zakładowy Mk. 15 miljonów, podzielonych na trzy tysiące akcji po Mk. 5000 wart. nom. Założyciele: Klara Jarisch, Adolf Steigert i Adolf Jahnz.

„Przemysł Włókienniczy", Michał Glazer w Łodzi (Radogoszcz). Siedziba w Łodzi. Kapitał zakładowy Mk. 20 miljonów, podzielonych na 20 tysięcy akcji po Mk. 1000 wart. nom. Założyciele: Michał i Hilary Glaserowie oraz Anatol Lothe.

Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe Block-Brun. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy Mk. 30 miljonów, podzielonych na sześć tysięcy akcji po Mk. 5000 wart. nom. Założyciele: Stanisław-Gustaw, Kazimierz i Stefan Brunowie, Jan-Ignacy Majewski i Sp. Akc. J. Block.

Pierwsza Krajowa Hurtownia Win i Spirytualji Maurycy Seydel i S-ka w Warszawie. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy Mk. 60 miljonów, podzielonych na 60 tysięcy akcji (33 tysiące imiennych i 27 tysięcy na okaziciela) po Mk. 1000 wart. nom. Założyciele: Hugon, Emil i Edmund Seydelowie, Jan Patzer i Wojciech Rudnicki.

Ganz, Zakłady Elektryczne i Mechaniczne w Polsce. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy Mk. 30 miljonów, podzielonych na 30 tysięcy akcji po Mk. 1000 wart. nom. Założyciele: Bank dla Elektryfikacji Polski „Elektrobank" oraz Société anonyme D'Electricité Ganz w Budapeszcie.

Ostrowskie Zakłady Przemysłowe Tow. Akc. Przy pomocy finansowej Polskiego Banku Handlowego w Poznaniu założono w Ostrowie nową spółkę akcyjną p. f. „Ostrowskie Zakłady Przemysłowe, Tow. Akc." z kapitałem 300.000 mk. Celem przedsiębiorstwa jest wyrób i obróbka drobnych przedmiotów żelaznych i metalowych oraz handel takowemi. Do Rady Nadzorczej należą: Aleksander Milko, Piotr Zawadowicz, Mieczysław Bąkowski.

Nowe przedsiębiorstwo. W Poznaniu powstało nowe przedsiębiorstwo p. f. „Szulc i Łazarowicz, Tow. Akc.". Celem Towarzystwa jest fabrykacja wyrobów biżuteryjnych. Kapitał zakładowy wynosi 3.000.000 mk. Do pierwszej Rady Nadzorczej należą: Stabrowski, Szyfter, Szulc, Jabłoński, Piechocki, Stam, Bratkowski. Zarząd tworzy Jan Łazarowicz.

SPÓŁKI POWIĘKSZAJĄCE KAPITAŁ ZAKŁADOWY.

Tow. Akc. „Biskwit" w Poznaniu — o 2.500.000 Mk., t. j. do 4.000.000 Mk. przez wydanie 2.500 sztuk akcji tysiącmarkowych. Wszystkie akcje przejął Polski Bank Handlowy z obowiązkiem ofiarowania dotychczasowym akcjonarjuszom 1 nowej akcji na każdą starą po kursie 130%. Nowe akcje partycypują w dywidendzie od 1 stycznia 1922 roku.

Sp. Akc. Wyrobów Wełnianych i Bawełnianych M. Silbersteina w Łodzi — o Mk. 78,400,000 drogą przeszacowania wartości majątku Spółki. Dotychczasowe akcje po Mk. 108000 będą przestemplowane na Mk. 500,000 wart. nom.

„Arbor" Przemysł Drzewny i Handel Materjałami Budowlanymi — o Mk. 20 miljonów drogą wypuszczenia 20 tysięcy akcji VI em. po Mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji VI em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej po Mk. 1100.

Spółka Akcyjna Przemysłu Leśnego w Lublinie — o Mk. 17,500,000 drogą wypuszczenia 25 tysięcy akcji po Mk. 700 wart. nom. (60% imiennych i 40% na okaziciela). Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom akcji poprzednich emisji w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej Mk. 1100.

Lubelski Syndykat Rolniczy — o Mk. 240 miljonów drogą wypuszczenia 240 tysięcy akcji III em. po Mk. 1000 wart nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku czterech nowych imiennych na jedną imienną dawną oraz trzech nowych na okaziciela na taką akcję dawną po cenie emisyjnej Mk. 1100.

Stowarzyszenie Rolnicze Płockie — o Mk. 54 miljony drogą wypuszczenia 10.800 (7.200 imiennych i 3.600 na okaziciela) akcji II em. po Mk. 5.000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji, w czem $^2/_3$ imiennych i $^1/_3$ na okaziciela po cenie emisyjnej Mk. 5.750 za akcję imienną i Mk. 6000 — na okaziciela.

Tow. Akc. Fabryki Portland Cementu „Klucze" — o Mk. 52.200.000 drogą przewalutowania majątku Spółki. Dotychczasowe akcje po Mk. 3.500 będą przestęmplowane na Mk. 18,000 wart. nom.

KRONIKA AKCYJNA

Towarzystwo Przemysłowo-Leśne i Budowlane „Budulec" — o Mk. 20 miljonów drogą wypuszczenia 20 tysięcy akcji II em. po Mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej Mk. 1300.

Akc. Tow. „Elektryczność" — o Mk. 86.400.000 drogą przewalutowania majątku Spółki. Akcjonarjusze otrzymają bezpłatnie sześć nowych na każdą dawną akcję po Mk. 1000 wart. nom.

Tow. Akc. Budowy Maszyn i Urządzeń Sanitarnych „Drzewiecki i Jeziorański" — o Mk. 23.880.000 drogą przewalutowania majątku Spółki. Dotychczasowe akcje po Rubli 1000 będą przestemplowane na Mk. 34.000 wart. nom.

Bank Stowarzyszenia Mechaników — o mk. 120 miljonów drogą wypuszczenia 120 tysięcy akcji II emisji po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II emisji służy właścicielom akcji I emisji w stosunku czterech nowych na jedną dawną akcję po cenie emisyjnej mk. 1500 w terminie do 10 listopada r. b.

Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe „Rozwój Polski"—o mk. 20 miljonów, drogą wypuszczenia 40 tysięcy akcji po mk. 500 wart. nom Pierwszeństwo na nabycie akcji nowej emisji służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku czterech nowych na dwie dawne akcje po cenie emisyjnej mk. 550 za jedną nową sztukę oraz po mk. 750 za trzy sztuki.

„Bronikowski, Grodzki i Wasilewski" Sp. Akc. Wyrobu i Handlu Maszynami i Narzędziami Rolniczemi i Nasionami — o mk. 35 miljonów drogą wypuszczenia 7 tysięcy akcji III emisji po mk. 5000 nom. wart. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy dawnym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 5250.

Tow. Akc. Fabryki Cukru i Rafinerji „Michałów"—o mk. 79.200.000 drogą przewalutowania wartości majątku T-wa. Akcjonarjusze otrzymują dziewięć nowych akcji po mk. 500 wart. nom. na każdą dotychczasową akcję.

Tow. Fabryki Cukru i Rafinerji „Konstancja"—o mk. 73.760.000 drogą przewalutowania wartości majątku T-wa. Dotychczasowe akcje będą przestemplowane na mk. 50.000 wart. nom.

Zakłady Przemysłowe „Spław"— o mk. 15 miljonów, podzielonych na 30 tysięcy akcji II emisji po mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II emisji służy właścicielom akcji I em. w stosunku trzech nowych na pięć dawnych po cenie emisyjnej mk. 550.

„Wawel" Spedycyjno-Transportowa i Handlowa Sp. Akc. w Krakowie — o mk. 22 miljony drogą wypuszczenia 44 tysięcy akcji po mk. 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom emisji poprzednich w stosunku jednej nowej na cztery dawne po cenie emisyjnej mk. 650.

Przemysł Metalowy Rauer, Kredyk i S-ka— o mk. 15 miljonów drogą wypuszczenia 15 tysięcy akcji II emisji po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II emisji służy właścicielom akcji I emisji w stosunku jednej nowej na jedną dawną po cenie nominalnej w terminie do 27 września r. b.

„Gafota" Lwowska Fabryka Obuwia—o mk. 14 miljonów drogą wypuszczenia 100 tysięcy akcji po mk 140 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 600.

Tow. Akc. Fabryki Cukru i Rafinerji „Józefów"—o mk. 113.400.000 drogą przewalutowania książkowej wartości majątku Spółki. Dotychczasowe akcje po mk. 500 przestemplowane będą na mk. 3500 wart. nom.

„Star" Fabryka Domieszek do Kawy w Sądowej Wiszni — o mk. 90 miljonów drogą wypuszczenia 90 tysięcy akcji II emisji po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia nowej emisji służy dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie nominalnej z doliczeniem kosztów.

Tow. Akc. Fabryki Cukru „Cielce" — o Mk. 31,812,000 drogą przewalutowania książkowej wartości majątku Spółki. Dotychczasowe akcje po rub. 250 będą przestemplowane na Mk. 15000 wart. nom.

Towarzystwo Zakładów metalowych B. Hantke w Warszawie — o Mk. 150 miljonów drogą przewalutowania książkowej wartości majątku Spółki. Dotychczasowe akcje po Mk. 5000 będą przestemplowane na Mk. 20000 wart. nom.

Towarzystwo Przemysłu Naftowego „Bracia Nobel" w Polsce — o Mk. 390 miljonów drogą wypuszczenia 390 tysięcy akcji V em po Mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji V em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej Mk. 2000.

Bank Mazowiecki w Warszawie— o Mk. 25 miljonów drogą wypuszczenia 25 tysięcy akcji po Mk. 1000 wart. nom. Prawo pierwszeństwa do nabycia nowych akcji służy dawnym akcjonarjuszom w stosunku do ilości posiadanych akcji I em. po cenie emisyjnej Mk. 1150 w terminie do 25 sierpnia r. b.

Tow. Akc. „Miłowody". Towarzystwo Przyrodo-Letnicze i Letnisk „Miłowody", Tow. Akc. w Poznaniu,— o 30miljonów mk, t. j. do 45.000.000 mk. przez wydanie 6000 sztuk akcji tysiącmarkowych, 2400 sztuk akcji po 5000 Mk. i 1200 akcji po 10.000 Mk., II emisji. Nowe akcje biorą udział w zyskach od 1 stycznia 1922 roku. Dawni akcjonarjusze mają prawo dokupu 1 nowej akcji na każdą dawną po kursie 115%.

SP. AKC. ZWOŁUJĄCE ZEBRANIA OGÓLNE

Kościańska Kolej Powiatowa, Tow. Akc. — zwyczajne na 5 sierpnia r. b. o g. 11 rano w sali posiedzeń domu Powiatowego w Kościanie.

Tow. Akc. Warszawskiej Fabryki Dywanów — zwyczajne w drugim terminie na 31 lipca r. b. o g. 5 p. p. w lokalu Towarzystwa w Warszawie, ul. Marszałkowska Nr. 7.

Sp. Akc. Hodowli Nasion „Udycz" — zwyczajne na 31 lipca r. b. o g. 11-ej przed poł. w biurze Zarządu w Warszawie ul. Hoża 66 m. 3.

Ryski Bank Handlowy — na 19 sierpnia r. b. ewentualnie w drugim terminie 2 września r. b. zwyczajne na g. 5 p. p. i nadzwyczajne na g. 6 p. p. w lokalu Banku w Rydze.

Bank Leśny w Wilnie — organizacyjne na 25 sierpnia r. b. o g. 12 w poł. w lokalu Wileńskiego Banku Ziemskiego w Wilnie, ul. Mickiewicza Nr. 8.

Radomska Fabryka Chemiczna — nadzwyczajne na 19 sierpnia r. b o g. 8 wiecz. w lokalu Zarządu w Radomiu, ul. Piłsudskiego Nr. 14.

Tow. Akc. „Poręba" — zwyczajne na 3 sierpnia r. b. o g. 10 rano w Porębie.

„Wawel" Spedycyjno-Transportowa i Handlowa Sp. Akc. w Krakowie — zwyczajne na 31 lipca o g. 11 przed poł. w lokalu Spółki w Krakowie, ul. Potockiego Nr. 9.

Fabryka Lamp, Bronzów i Wyrobów Metalowych „Jan Serkowski" — nadzwyczajne na 3 sierpnia r. b. o g. 5 p. p. w lokalu Zarządu w Warszawie, ul. Nowolipie Nr. 76/78.

Huta Żelazna Kraków — nadzwyczajne na 29 lipca r. b. o g. 5 p. p. w lokalu Spółki w Krakowie. Rynek Główny Nr. 12.

„Inż. Gniazdowski i Janiszewski" Zakłady Kotlarskie i Mechaniczne w Lublinie — zwyczajne na 10 sierpnia r. b. o godz. 6 pp. w lokalu Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Lublinie, ul. Powiatowa Nr. 5.

Tow. Akc. Widzewskiej Manufaktury Bawełnianej dawniej Heinzel i Kunitzer — nadzwyczajne na 22 sierpnia r. b. o godz. 4 pp. w Łodzi, ul. Rokicińska Nr. 81.

Tow. Akc. „Sport" Fabryki Wyrobów Sportowych — zwyczajne na 10 sierpnia r. b. o godz. 12 w poł. w lokalu Drukarni Zjednoczenia Młodzieży w Poznaniu, ul. Pocztowa Nr. 14/15.

Bank Rolno-Przemysłowy we Lwowie — nadzwyczajne na 2 sierpnia r. b. o g. 12 w poł. w lokalu Banku we Lwowie, ul. Krasickich Nr. 1.

Tow. Akc. „Batory" — zwyczajne na 1 września r. b. o godz. 2 pp. w sali Izby Handlowej w Poznaniu, ul. Marcinkowskiego Nr. 3.

Sp. Akc. Wyrobów Tkackich w Sandomierzu — zwyczajne na 12 sierpnia r. b. o godz 3 pp w biurze fabrycznem Spółki w Sandomierzu.

Cukrownia w Kościanie — zwyczajne na 16 sierpnia r. b. o g. 11 rzed poł. w Cukrowni Kościańskiej.

Warszawska Fabryka Masowych Wyrobów Blaszanych „Tłocznia" — nadzwyczajne na 16 sierpnia r. b. o g. 1 pp. w biurze Zarządu w Warszawie. ul. Chmielna Nr. 10.

Zakłady Przemysłowe i Wydawnicze „Ryngraf" — zwyczajne na 31 sierpnia r. b. o g. 4 pp. w lokaln Banku Narodowego w Warszawie, ul. Bracka Nr. 1.

Polska Spółka Akcyjna Handlu Zewnętrznego — nadzwyczajne na 10 sierpnia r. b o g. 6 pp. w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Krakowskie Przedmieście Nr. 9.

Związek Rolników Wołyńskich dla popierania Rolnictwa, Przemysłu Rolnego i Handlu — nadzwyczajne na 10 sierpnia r. b. o g. 6 pp. w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Hortensja Nr. 5.

Bank Warszawsko-Gdański — zwyczajne w drugim terminie na 1 sierpnia r. b. o g. 5 pp. w lokalu Banku w Warszawie, ul. Sienkiewicza Nr. 3.

Bank Ziemi Polskiej w Lublinie — zwyczajne na 5 sierpnia r. b. o g. 5 pp. w lokalu Banku w Lublinie, ul. Krakowskie Przedmieście Nr. 58.

Bank Zjednoczonych Przemysłowców — nadzwyczajne na 14 sierpnia r. b. o g. 2 pp. w lokalu Banku w Tomaszowie Mazowieckim, ul. Świętego Antoniego Nr. 19.

Ceny ogłoszeń

w Przeglądzie Przemysłowo-Handlowym

1/1 str. opisowa M. 60,000
1/1 „ ogłoszeń „ 45,000
1/2 „ „ „ 23,000
1/4 „ „ „ 12,000

I i IV str. okładki o 50% drożej

II i III str. okładki o 25% drożej

Prenumerata kwartalna Marek 1000.

ROŻNE.

Banki Wielkopolskie w Gdańsku. Wielkopolski Bank Rolniczy, Tow. Akc. w Poznaniu otworzył oddział w Gdańsku.

Bank Lokatorów. Staraniem Zarządu Związku Obrony Lokatorów w Poznaniu założony został Bank Lokatorów, Sp. z ogr. por. Konstytucyjne zebranie odbyło się dn. 28 czerwca r. b.

Tow. Akc. „Siew" w Poznaniu. Tow. Akc. „Siew" w Poznaniu wypłaca za rok 1920/21 dywidendę w wysokości 30%.

Towarzystwo powstało w 1920 r. w celu racjonalnej hodowli nasion specjalnych. Działalność swoją Towarzystwo prowadzi w uzyskanym od Poznańskiego Urzędu Osadniczego folwarku Włoszanów, obszaru 1650 morgów oraz w dzierżawnym folwarku Duszniki.

Tow. Akc. Seweryn Pendowski. Dnia 28 czerwca r. b. odbyło się pierwsze zwyczajne walne zebranie Tow. Akc. Seweryn Pendowski w Poznaniu, założego w 1921 r. z kapitałem zakładowym 50.000.000 mk. Zakłady fabryczne Towarzystwa dążą do tego, aby wytwarzać wszelkie półfabrykaty, wchodzące w zakres przemysłu drzewnego. Przedsiębiorstwo wyrabia: meble ogrodowe, leżanki, krzesła w półfabrykatach, listwy dekoracyjne, drabiny, wieszaki, sprzęty kuchenne i t. p. Pazatem Towarzystwo posiada wytwórnię fornierów, która obecnie kroi dziennie do 2.000 metrów fornierów, wysyłanych częściowo zagranicę.

Czysty zysk za rok sprawozdawczy wynosi 20.756.531 mk. Dywidendę uchwalono w wysokości 25%.

Tow. Akc. „Sarmatia". Fabryka Wyrobów Tytoniowych „Sarmatia" Tow. Akc. w Poznaniu wykazuje za 1921 rok obrachunkowy przeszło 118 miljonów mk., czystego zysku. Walne zebranie uchwaliło 50% dywidendy. Wniosek o zamianie fabryki na wytwórnię wyrobów metalowych odrzucono. Rada Nadzorcza pozostała w dotychczasowym składzie, tylko na miejsce prof. Głąbińskiego wybrano Wojciecha Korfantego.

Bank Für Handel und Gewerbe. Bank Für Handel und Gewerbe, Tow. Akc. w Poznaniu, założony w 1920 r. zakończył swój pierwszy rok obrachunkowy 1921, czystym zyskiem 20.102.772 mk. przy kapitale akcyjnym 7.500.000 mk. Na fundusz rezerwowy odpisano 8.3 miljona mk dywidendę wyznaczono w wysokość, 50%. Bilans wykazuje: wkładów 469 miljonów, weksli — 6.5 miljona, kredyty na rach. bieżących — 312 miljonów mk.

Nowy Bank w Poznaniu. Bank Zachodni w Warszawie otworzył filję w Poznaniu przy ul. Gwarnej.

Z Giełdy Pieniężnej w Warszawie. Od 1 lipca r. b. zostały przywrócone dawne godziny zgromadzeń giełdowych, a mianowicie od g. 11 do 12 w południe. Przaz niejaki czas tytułem próby zgromadzenia odbywały się od g. 10½ do g. 11¾ przed poł., co, zdaniem Związku Banków, okazało się niepraktycznem.

Akc. Tow. dla wyrobów sukienniczych „Rakszawa" wypłaca dywidendę ze 1921 r. po mk. 100 od akcji 140 markowej.

Sp. Akc. dla Handlu i Przemysłu Leśnego Władysław Małachowski w Warszawie wypłaca dywidendę za 1921 r. w wysokości 30% t. j. po mk. 300 mk. od akcji.

Bank Handlowy w Warszawie wypłaca dywidendę za 1921 r. w wysokości 30% t. j. po mk. 162 od akcji.

Bank Stowarzyszenia Mechaników wypłaca dywidendę za 1921 r. w wysokości 20% t. j. po mk. 200 od akcji.

„Fema" Wielkopolska Fabryka Wyrobów Metalowych w Bydgoszczy wypłaca dywidendę za 1921 r. w wysokości 5%.

Kielecka Hurtownia Towarowa w Kielcach wypłaca dywidendę za 1921 r. po mk. 125 od akcji.

Towarz. Wyrobów Trykotowych i Dzianych „Jakób Hirszberg i Wilczyński" w Łodzi wypłaca dywidendę za 1921 r. po mk. 300 od akcji 1000 markowej.

Polski Bank Komunalny wypłaca dywidendę za 1921 r. od akcji opłaconych do 1 lipca 1921 r. po mk 80 i od akcji opłaconych po 1 lipca 1921 r. do 1 października 1921 r. po mk. 40 ad akcji.

„Zdroje Polskie" Sp. Akc. wypłaca dywidendę za 1921 r. w wysokości 15% t. j. po mk. 75.

Tow. Akc. Seweryn Pendowski wypłaca dywidendę za 1921 r. w wysokości 25%.

Tow. Akc. Fabryki Cementu „Klucze" wypłaca dywidendę za 1921 r. po mk. 1800 od akcji.

Akcyjny Bank Związkowy we Lwowie wypłaca dywidendę za 1921 r. w wysokości 25% t. j. po 70 od akcji.

Karolewska Manufaktura Karol Kröning i S-ka w Łodzi wypłaca dywidendę za 1921 r. po mk. 1500 od akcji 1000 markowej.

Tow. Akc. Urządzeń Szkolnych i Laboratoryjnych „Urania" wypłaca dywidendę za 1921/1922 r. w wysokości 25%.

Tow. Zakładów Kotlarskich i Mechanicznych „W. Fitzner i K. Gamper" wypłaca za r. ub. dywidendę po mk. 54 od akcji I. II em., po mk. 570 od akcji — III em. (uprzyw.) i po mk. 135 od akcji IV i V emisji.

Sp. Akc. dla Handlu i Przemysłu „Kresy" wypłaca dywidendę za 1921 r. po mk. 100 od akcji.

Tow. Akc. Zakładów Górniczo-Hutniczych i Fabryk „Stąporków" wypłaca dywidendę za 1921 r. po Mk. 400 od akcji.

Akcje Warszawskiej Sp. Akc. Budowy Parowozów w Warszawie zostały dopuszczone do obrotów na Giełdzie Pieniężnej w Warszawie.

Bank Centralny w Warszawie przyjmuje asekurację 5% L. Z. m. Warszawy od nadchodzącego losowania sierpniowego r. b.

Polsko - Amerykański Union Liberty Bank zmienił firmę na *Bank Prywatny.*

Sp. Akc. Przemysłu i Handlu „Poldor" zamienia świadectwa tymczasowe na akcje oryginalne.

Oddział Banku Dyskontoweco Warszawskiego w Drohobyczu otworzył ekspozyturę w Borysławiu.

Następujące instytucje bankowe uzyskały prawa banków dewizowzch:

1) Polski Bank Kresowy.

2) Polski Bank Handlowo-Przemysłowy w Krakowie, Oddział Warszawski.

3) Wileński Bank Rolniczo - Przemysłowy, Oddział w Warszawie.

4) Bank Powszechny w Piotrkowie, Oddział w Warszawie.

5) Dom Bankowy Zjednoczonych Bankowców Antoni Pawlikowski i S-ka.

6) Dom Bankowy Adam Wolański i S-ka.

OD REDAKCJI.

Uprzejmie prosimy Zarządy Spółek Akcyjnych, Banków, Towarzystw Kredytowych i t. p. o nadsyłanie do Redakcji naszej sprawozdań, bilansów rocznych oraz tabel losowań celem zużytkowania materjału dla naszego pisma.

LOSOWANIA

4% Państwowa Pożyczka Premjowa z 1920 r. (Miljonówka)

Ciągnienie z dnia 15 lipca 1922 r.
№ 1189098
Ciągnienie z dnia 22 lipca 1922 r.
№ 3797533
Wypłata po mk. 1000000 natychmiast.

Listy Zastawne Towarzystwa Kredytowego m. Kalisza.

Ciągnienie z dnia 28 kwietnia 1922 r.

Po **1000** Rubli (Mk. **2160**) N. 214 217 223 295 300 306 367 426 455 828 888 914 939 964 965 987 **1**019 024 054 062 064 095 215 251 810 880 **2**005.

Po **500** Rubli (Mk. **1080**) N. **2**041 049 104 106 110 143 171 185 195 238 249 291 438 470 475 536 897 **3**049 307.

Po **250** Rubli (Mk. **540**) N. **4**099 100 103 168 180 185 205 252 267 330 331 340 349 350 385 414 424 437 698 711 738 762 791 971 **5**048 505 525 **6**476.

Po **100** Rnbli (Mk. **216**) **6**172 220 265 373 412 893 993 730 **8**045 331 621 **9**220.

Wypłata od dnia 1 września 1922 r.

3% Obligacje Premjowe Austrjackiego Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego. I emisji z 1880 roku.

Ciągnienie z dnia 15 maja 1922 r.

A. Ciągnienie wygranych.

Po **90000** Koron S. **1159** N. 54.
Po **4000** Koron S. **41** N. 1.
Po **2000** Koron S. **46** N. 71, S. **3724** N. 24.

B. Ciągnienie amortyzacyjne.

Wylosowano następujących **31** serji:

130 199 362 572 680 688 1060 1118 1152 1346 1438 1470 1519 2100 2120 2421 2742 2786 2809 2873 2916 3138 3233 3252 3299 3325 3444 3584 3753 3856 3967.

Za zawarte w powyższych **31** serjach numery, tu niewymienione, wypłacone będzie po **200** Koron.

Wypłata od dnia 1 grudnia 1922 r.

Pożyczka Premjowa m. Brukselli po 100 Fr. z 1905 r.

Ciągnienie z dnia 15 marca 1922 r.

Wylosowano **147** następujących seryj:

501 1556 1873 2710 2956 4075 4666 5717 6198 7079 7643 7720 8187 8488 8879 12225 13030 13235 15140 15315 16266 16353 16793 17122 17219 18552 20800 22715 22789 24721 25516 25759 26104 27654 28280 29103 30538 31191 32495 34119 35874 36094 36699 36978 37090 37347 39267 39784 40377 40402 43768 44099 46042 46148 54395 55107 55467 59151 63960 64158 64223 66506 66704 66777 67707 98705 69417 72454 73950 74307 74468 78794 78897 79008 81347 82011 82725 85798 88151 10099 92097 97447 98380 98605 99502 99896 101179 104098 105072 107239 108108 110919 110969 110979 111357 111921 112322 114193 914199 115421 116693 118570 121415 122190 123009 125922 125928 129075 129391 130117 130647 132118 133710 133765 134148 135346 136212 136228 136469 136887 138056 138762 139335 139997 140377 141979 144160 144243 144457 144593 144923 149479 150674 151360 152892 155039 155750 157310 159237 160265 160310 160772 165596 166371 167764 168219 168467.

Wygrane:

Po **10000** Fr. S. **55107** N. 6.
Po **2500** Fr. S. **12225** N. 13.
Po **1000** Fr. S. **7079** N. 13.
Po **500** Fr. S. **1556** N. 2, S. **105072** N. 6.

Po **150** Fr. S. **1873** N. 25, S. **4666** N. 25, S. **7079** N. 7, S. **15315** N. 3, S. **20800** N. 15, S. **26104** N. 18, S. **43768** N. 12, S. **64223** N. 4, S. **68705** N. 18, S, **74468** N. 1, S. **98380** N. 8, S. **110979** N. 10, S. **114193** N. 9, S. **125928** N. 11, S. **130647** N. 2, S. **136228** N. 9, S. **139345** N. 22 24, S. **155039** N. 16, S. **166371** N. 14.

Za zawarte w powyższych **147** serjach numery, tu niewymienione, wypłacone będzie po **110** Franków.

Wypłata od dnia 2 stycznia 1922 r.

Węgierska Pożyczka Premjowa „Jo-sziv".

Ciągnienie z dnia 15 maja 1922 r.

Wygrane:

Po 12000 Koron S. 4161 N. 80.
Po 2000 Koron S. 1493 N. 48.
Po 1000 Koron S. 43 N. 77, S. 488 N. 65.
Po 200 Koron S. 3001 N. 50, S. 5477 N. 91.
Po 50 Koron. S. 179 N. 9, S. 514 N. 74, S. 1156 N. 62, S 1604 N. 39, S. 2138 N. 80, S. 2169 N. 12, S. 2369 N. 28, S. 2418 N. 9, S. 3025 N. 47, S. 5298 N. 80, S. 5606 N. 61, S. 6049 N. 29, S. 6273 N. 89, S. 6924 N. 53, S. 7024 N. 46.
Po 20 Koron S. 274 N. 26, S. 653 N. 6, S. 1544 N. 2, S. 2537 N. 32, S. 3032 N. 91, S. 3294 N. 23, S. 4003 N. 73, S. 4152 N. 22, S. 4702 N. 20, S. 4710 N. 83, S. 4727 N. 71, S. 5201 N. 79, S. 6184 N. 45, S. 6451 N. 17, S. 6928 N. 56, S. 7341 N. 78, S. 7497 N. 73.

Wypłata od dnia 1 czerwca 1922 roku.

Serbska Pożyczka Państwowa Premjowa (Tabaczna) po 10 Fr. z 1888 r.

Ciągnienie z dnia 15 maja 1922 r.

A. Ciągnienie wygranych:

Po 20000 Fr. S. 9133 N. 62.
Po 250 Fr. S. 9424 N. 52.
Po 100 Fr. S. 1572 N. 48, S. 2159 N. 63, S. 3615 N. 96, S. 5006 N. 46, S. 9488 N. 65.
Po 50 Fr. S. 483 N. 42, S. 602 N. 81, S. 968 N. 67, S. 1082 N. 79, S. 1328 N. 74, S. 3733 N. 55, S. 3856 N. 27, S. 3898 N. 60, S. 4327 N. 7, S. 6482 N. 77, S. 6875 N. 15, S. 7066 N. 53, S. 7679 N. 42, S. 9419 N. 17, S. 9568 N. 13.

B. Ciągnienie amortyzacyjne:

Wylosowane 20 następujących seryj:

363 527 637 1251 1276 2612 2839 2988 3555 4932 5135 5265 5464 6512 6643 7150 7400 8018 8480 9393.

Za zawarte w powyższych 20 serjach numery, tu niewymienione, wypłacone będzie po 13.50 Franka.

Wypłata od dnia 15 czerwca 1922 roku.

Turecka Pożyczka Premjowa. z 1870 r.

Ciągnienie z dnia 24 i 27 maja 1922 r.

Po 200000 Franków N. 1111760.
Po 4000 Franków N. 1052548 1545176.
Po 1250 Fr. N. 236740 375058 657533 983215 986513 1582846 1654681 1687220 1765546 1813178 1917095 1925147.
Po 1000 Fr. N. 63950 69775 92285 133309 190299 198470 200604 201496 231589 233521 405943 459430 528107 655113 673895 722094 727371 775618 874906 1063283 1064656 1200774 1245341 1252555 1255438 1258125 1311798 1337086 1338212 1404711 1476806 1605334 1622191 1679978 1830130.
Po 400 Fr. N. 771—775 1426—430 6041—045 8026—030 11106—110 23311—315 25021—025 226—230 31161—165 32451—455 36486—490 37276—280 38326—330 40791—795 45606—610 676—680 46321—325 47096—100 52651—655 881—885 59726—730 63946—950 69771—775 87686—690 92281—285 95476-480 97381—385 98206—210 100731—735 117756—760 121291—295 126711—715 128771—775 130011—015 133306—310 136251—255 142236—240 145056—060 751—755 781—785 158276—280 163716—720 165266—270 168281—285 169351—355 177986—990 182521—525 184121—125 189731—735 190296—300 198466—470 199961—965 200601—605 201496—500 786—790 203356—360 205786—790 209866—870 215316—320 231586—590 233521—525 234796—800 236736—740 247886—890 252466—470 256226—230 257546—550 259911—915 262051—055 976—980 264911—915 265066—070 270791—795 280926—930 292196—200 295856—860 299986—990 302216—220 306451—455 309856—860 311306—310 320091—095 338766—770 339281—285 348591—595 841—845 349381—385 354206—210 359986—990 362631—635 364486—490 367441—445 368451—455 371471—475 374011—015 296—300 356—360 375056—060 386711—715 387286—290 388801—805 391406—410 395661—665 396731—735 397531—535 401556—560 405941—945 408351—355 413271—275 416466—470 417121—125 421916—920 424896—900 432481—485 434981—985 442641—645 448206—210 459426—430 461186—190 471216—220 492021—025 493341—345 497036—040 499156—160.

507051—055 515896—900 520426—430 525811—815 527386—390 528106—110 881—885 531376—380 545281—285 451—455 546111—115 551241—245 553891—895 554281—285 561931—935 568916—920 575101—105 581216—220 593976—980 605131—135 610526—530 618061—065 623826—830 629571—575 635346—350 650151—155 652846—850 653566—570 655111—115 657531—535 664521—525 670781—785 673891—895 699391—395 986—990 701786—790 703061—065 707571—575 708356—360 722091—095 723656—660 727371—375 741131—135 749781—785 755961—965 760286—290 767356—360 769131—135 772961—965 775616—620 783546—550 784811—815 791056—060 796401—405 471—475 876—880

805476—480 **806**271—275 **814**456—460 836—840 **823**166—170 **829**356—360 **830**946—950 **839**851—855 **841**046—050 **850**931—935 **853**481—485 **854**461—465 **864**771—775 **865**506—510 891—895 **866**801—805 **867**756—760 **874**906—910 **875**811—815 **879**666—670 **881**711—715 **890**611—615 **898**431—435, 941—945 **903**476—480 **914**766—770 **925**091—095 **933**126—130 **934**111—115 **943**761—765 **944**596—600 **949**346—350 981—985 **957**881—885 **965**471—475 **970**321—325 **975**631—635 **979**266—270 **983**211—215 **986**511—515 **987**146—150 **991**886—890 **997**571—575.

1012571—575 **1013**291—295 **1016**581—585 **1020**626—635 **1022**931—935 **1028**511—515 **1031**251—255 771—775 **1038**041—045 **1041**231—235 **1045**286—290 **1050**076—080 **1052**546—550 **1057**681—690 861—865 **1063**281—285 991—995 **1064**656—660 **1065**461—465 **1074**381—385 571—575 **1075**046—050 896—900 **1089**791—795 **1090**011—015 **1094**091—095 651—655 **1096**891—895 **1100**386—390 **1109**276—280 **1110**246—250 **1111**756—760 **1113**176—180 **1116**161—165 **1119**636—640 **1121**866—870 **1129**401—405 **1132**156—160 916—920 **1140**981—985 **1142**501—505 **1147**606—610 **1149**736—740 **1156**206—210 **1157**361—365 **1162**046—050 **1164**241—245 **1168**971—975 **1170**026—030 526—530 **1176**491—495 **1186**821—825 **1189**971—975 **1194**286—290 676—680 **1195**756—760 **1197**816—820 **1200**771—775 986—990 **1217**026—030 **1220**396—400 516—520 **1226**301—305 **1235**601—605 **1243**286—290 **1245**341—345 **1251**941—945 **1252**551—555 **1255**436—440 **1257**436—440 **1258**121—125 **1259**376—380 721—725 **1266**876—880 **1270**111—115 **1277**741—745 956—960 **1282**496—500 **1285**991—995 **1293**781—785 **1299**841—845 **1306**826—830 **1311**796—800 **1314**786—790 **1323**991—995 **1328**371—375 **1337**086—090 **1338**211—215 **1353**831—835 **1358**486—490 **1364**481—485 691—695 **1367**291—295 **1373**231—235 **1374**301—305 **1389**566—570 **1390**476—480 **1391**211—215 **1392**261—265 **1394**731—735 **1400**156—160 **1404**161—165 711—715 **1413**146—150 **1420**596—600 **1421**281—285 **1430**771—775 **1434**361—365 **1441**221—225 **1444**306—310 **1447**531—535 **1448**001—005 **1454**811—815 **1467**341—345 716—720 **1471**841—845 **1476**806—810 **1477**851—855 **1480**176—180 **1496**646—650 **1497**451—455 **1500**501—505 946—950 **1510**121—125 **1516**496—500 **1523**301—305 **1530**086—090 **1537**286—290 **1539**346—350 **1545**176—180 **1546**486—490 **1560**831—835 **1561**206—210 **1572**881—885 941—945 **1578**141—145 561—565 **1582**846—850 **1590**496—500 **1594**031—035 **1595**281—285 **1596**031—035 **1605**331—335 **1606**281—285 **1611**451—455 **1617**616—620 **1622**191—195 **1627**341—345 **1630**501—505 **1633**541—545 **1638**391—395 **1639**406—410 **1643**086—090 **1654**681—685 **1662**301—305 **1665**046—050 **1675**261—265 **1679**976—980 **1686**761—765 **1687**216—220 836—840 **1691**311—315 **1697**456—460 **1702**036—040 **1703**386—390 **1719**916—920 **1721**861—865 **1729**531—535 **1734**271—275 **1745**961—965 **1746**706—710 **1763**051—055 816—820 **1765**546—550 **1766**226—230 **1768**571—575 **1772**796—800 **1782**416—420 **1791**486—490 **1792**496—500 **1806**956—960 **1811**906—910 **1813**176—180 871—875 **1814**351—355 436—440 **1815**586—590 **1822**096—100 **1823**271—275 **1824**556—560 **1826**786—790 **1828**411—415 **1830**126—130 256—260 **1832**071—075 **1834**841—845 **1845**006—010 **1847**986—990 **1849**821—825 856—860 **1855**901—905 **1861**701—705 **1871**031—035 **1875**586—590 **1881**766—770 **1883**876—880 **1884**921—925 **1886**026—030 866—870 **1889**186—190 **1907**646—650 **1914**961—965 **1917**091—095 **1925**146—150 **1934**276—280 **1936**066—070 **1937**236—240 246—250 **1940**741—745 **1947**951—955 **1952**976—980 **1959**681—685 **1962**806—810 **1972**811—815 **1979**641—645.

Wypłata natychmiastowa od większych wygranych w stosunku **100** %, od wygranych po **400** Fr. — **60** %.

Austrjacka Pożyczka Premjowa Czerwonego Krzyża z 1916 r.

Ciągnienie z dnia **1** czerwca 1922 r.

Wylosowano **20** następujących seryj:

1825 2149 3291 3898 3984 4583 7430 7847 7996 8365 8627 8722 9629 11184 11374 13238 16324 17603 19831 19832.

Wygrane:

Po **100000** Koron S. **8627** N. 22.
Po **40000** Koron S. **7847** N. 99.
Po **10000** Koron S. **11184** N. 8 55.
Po **5000** S. **4583** N. 17, S. **17603** N. 82.
Po **1000** Koron S. **1825** N. 27. S. **4583** N. 100 S. **7430** N. 49. S. **7847** N. 48, S. **8722** N. 42, S. **9629** N. 32, S. **13238** N. 97, S. **16324** N. 81, S. **17603** N. 42. S. **19831** N. 22.

Po **500** Koron S. **1825** N. 89, S. **2149** N. 9, S. **2149** N. 55. S. **3291** N. 83, S. **3291** N. 99. S. **3898** N. 100, S. **3984** N. 8 77, S. **4583** N. 15 33, S. **7430** N. 32, S. **7847** N. 13, S. **7996** N. 20, S. **8627** N. 34, S. **11374** N. 26, S. **11374** N. 53, S. **13238** N. 85, S. **19832** N. 74 75 84.

Za zawarte w powyższych **20** serjach numery, tu niewymienione, wypłacone będzie po **30** Koron.

Wypłata od dnia 1 września 1922 r.

Nazwa pap. proc.	Nominalna wartość	Wartość kuponu bieżącego od papierów procentowych w fenigach i setnych częściach														
		S I E R P I E Ń														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Papiery państwowe.																
5% Poż. Długoterminowa	M. 100	166.66	168.05	169.44	170.83	172.22	173.61	175.—	176.39	177.78	179.17	180.56	181.95	183.34	184.73	186.11
„ „ Krótkoterminowa	„ 100	41.66	43.05	44.44	45.83	47.22	48.61	50.—	51.39	52.78	54.17	55.56	56.95	58.34	59.73	61.11
4% „ Premjowa (Miljonówka)	„ 1000	3333.33	3344.44	3355.55	3366.66	3377.77	3388.89	3400.—	3411.11	3422.22	3433.33	3444.44	3455.55	3466.66	3477.77	3488.89
4% Bilety Skarbowe	„ 1000	1000.—	1011.11	1022.22	1033.33	1044.44	1055.55	1066.66	1077.77	1088.89	1100.—	1111.11	1122.22	1133.33	1144.44	1155.55
Obligacje.																
6% Poż. m. s. Warsz. z 1915/6	R. 100	432.—	435.60	439.20	442.80	446.40	450.—	453.60	457.20	460.80	464.40	468.—	471.60	475.20	478.80	482.40
5½% „ „ „ „	„ 100	396.—	399.30	402.60	405.90	409.20	412.50	415.80	419.10	422.40	425.70	429.—	432.30	435.60	438.90	442.20
6% „ „ „ „ z 1917 r.	M. 100	50.—	51.66	53.33	55.—	56.66	58.33	60.—	61.66	63.33	65.—	66.66	68.33	70.—	71.66	73.33
4½% Poż. m. st. Warszawy (kanaliz.)	R. 100	260.01	262.44	264.87	267.30	269.73	272.16	274.59	277.02	279.45	281.88	284.31	286.74	289.17	291.60	294.03
5% Warsz. Poż. Przezorn. z 1920 r. / 5% B-ku Ziemiańskiego	M. 100	150.—	151.25	152.50	153.75	155.—	156.25	157.50	158.75	160.—	161.25	162.50	163.75	165.—	166.25	167.50
Listy Zastawne.																
4½% Ziemskie	R. 100	94.77	97.20	99.63	102.06	104.49	106.92	109.35	111.78	114.21	116.64	119.07	121.50	123.93	126.36	128.79
„ „	M. 100	43.87	45.—	46.12	47.25	48.37	49.50	50.62	51.75	52.87	54.—	55.12	56.25	57.37	58.50	59.62
4% &	R. 100	84.24	86.40	88.56	90.72	92.88	95.04	97.20	99.36	101.52	103.68	105.84	108.—	110.16	112.32	114.48
5% m. Warszawy, Płocka i Siedlec	„ 100	324.—	326.70	329.40	332.10	334.80	337.50	340.20	342.90	345.60	348.30	351.—	353.70	356.40	359.10	361.80
4½% m. Warszawy	„ 100	291.60	294.03	296.46	298.89	301.32	303.75	306.18	308.61	311.04	313.47	315.90	318.33	320.76	323.19	325.62
5% m. Łodzi	„ 100	243.—	245.70	248.40	251.10	253.80	256.50	259.20	261.90	264.60	267.30	270.—	272.70	275.40	278.10	280.80
4½% „ „	„ 100	218.70	121.13	223.56	225.99	228.42	230.85	233.28	235.71	238.14	240.57	243.—	245.43	247.86	250.29	252.72
5% „ Częstochowy	„ 100	448.20	450.90	453.60	456.30	459.—	461.70	464.40	467.10	469.80	472.50	475.20	477.90	480.60	483.30	—
„ „ Kalisza	„ 100	405.—	407.70	410.40	413.10	415.80	418.50	421.20	423.90	426.60	429.30	432.—	434.70	437.40	440.10	442.80
„ „ Kielc i Suwałk	„ 100	45.90	48.60	51.30	54.—	56.70	59.40	62.10	64.80	67.50	70.20	72.90	75.60	78.30	81.—	83.70
„ „ Lublina i Radomia	„ 100	81.—	83.70	86.40	89.10	91.80	94.50	97.20	99.90	102.60	105.30	108.—	110.70	113.40	116.10	118.80
„ „ „	M. 100	37.50	38.75	40.—	41.25	42.50	43.75	45.—	46.25	47.50	48.75	50.—	51.25	52.50	53.75	55.—
„ „ Łomży	R. 100	43.20	45.90	48.60	51.30	54.—	56.70	59.40	62.10	64.80	67.50	70.20	72.90	75.60	78.30	81.—
„ „ Piotrkowa	„ 100	2.70	5.40	8.10	10.80	13.50	16.20	18.90	21.60	24.30	27.—	29.70	32.40	35.10	37.80	40.50
6% B-ku Kr. Hipotecznego	M. 100	45.—	46.50	48.—	49.50	51.—	52.50	54.—	55.50	57.—	58.50	60.—	61.50	63.—	64.50	66.—

Nazwa pap. proc.	Nominalna wartość	Wartość kuponu bieżącego od papierów procentowych w fenigach i setnych częściach														
		S I E R P I E Ń														
		16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30/31
Papiery państwowe.																
5% Poż. Długoterminowa	M. 100	187.50	188.89	190.28	191.66	193.05	194.44	195.83	197.22	198.60	200.—	201.39	202.78	204.16	205.55	206.94
„ „ Krótkoterminowa	„ 100	62.50	63.89	65.28	66.66	68.05	69.44	70.83	72.22	73.60	75.—	76.39	77.78	79.16	80.55	81.94
4% „ Premjowa (Miljonówka)	„ 1000	3500.—	3511.11	3522.22	3533.33	3544.44	3555.55	3566.66	3577.77	3588.89	3600.—	3611.11	3622.22	3633.33	3644.44	3655.55
4% Bilety Skarbowe	„ 1000	1166.66	1177.77	1188.89	1200.—	1211.11	1222.22	1233.33	1244.44	1255.55	1266.66	1277.77	1288.89	1300.—	1311.11	1322.22
Obligacje.																
6% Poż. m. s. Warsz. z 1915/6.	R. 100	486.—	489.60	493.20	496.80	500.40	504.—	507.60	511.20	514.80	518.40	522.—	527.60	529.20	532.80	536.40
5½% „ „ „ „	„ 100	445.50	448.80	452.10	455.40	458.70	462.—	465.30	468.60	471.90	475.20	478.50	481.80	485.10	488.40	491.70
6% „ „ „ „ z 1917 r.	M. 100	75.—	76.66	78.33	80.—	81.66	83.33	85.—	86.66	88.33	90.—	91.66	93.33	95.—	96.66	98.33
4½% Poż. m. st. Warszawy (kanaliz.)	R. 100	296.46	298.89	301.32	303.75	306.18	308.61	311.04	113.47	315.90	318.33	320.76	323.19	325.62	328.05	330.48
5% Warsz. Poż. Przezorn. z 1920 r. } 5% B-ku Ziemiańskiego }	M. 100	168.75	170.—	171.25	172.50	173.75	175.—	176.25	177.50	178.75	180.—	181.25	182.50	183.75	185.—	186.25
Listy Zastawne.																
4½% Ziemskie	R. 100	131.22	133.65	136.08	138.51	140.94	143.37	145.80	148.23	150.66	153.09	155.52	157.95	160.38	162.81	165.24
„ „	M. 100	60.75	61.86	63.—	64.12	65.25	66.37	67.50	68.62	69.75	70.87	72.—	73.12	74.25	75.37	76.50
4% &	R. 100	116.64	118.80	120.96	123.12	125.28	127.44	129.60	131.76	133.92	136.08	138.24	140.40	142.56	144.72	146.88
5% m. Warszawy, Płocka i Siedlec	„ 100	364.50	367.20	369.90	372.60	375.30	378.—	380.70	383.40	386.10	388.80	391.50	394.20	396.90	399.61	402.30
4½% m. Warszawy	„ 100	328.05	330.48	332.91	335.34	337.77	340.20	342.63	345.06	347.49	349.92	352.35	354.78	357.21	359.64	362.07
5% m. Łodzi	„ 100	283.50	286.20	288.90	291.60	294.30	297.—	299.70	302.40	305.10	307.80	310.50	313.20	315.90	318.60	321.30
4½% „ „	„ 100	255.15	257.58	260.01	262.44	264.87	267.30	269.73	272.16	274.59	277.02	279.45	281.88	284.31	286.74	289.17
5% „ Częstochowy	„ 100	2.70	5.40	8.10	10.80	13.50	16.20	18.90	21.60	24.30	27.—	29.70	32.40	35.10	37.80	40.50
„ „ Kalisza	„ 100	445.50	448.20	450.90	453.60	456.30	459.—	461.70	464.40	467.10	469.80	472.50	475.20	477.90	480.60	483.30
„ „ Kielc i Suwałk	„ 100	86.40	89.10	91.80	94.50	97.20	99.90	102.60	105.30	108.—	110.70	113.40	116.10	118.80	121.50	124.20
„ „ Lublina i Radomia	„ 100	121.50	124.20	126.90	129.60	132.30	135.—	137.70	140.40	143.10	145.80	148.50	151.20	153.90	156.60	159.30
„ „ „	M. 100	56.25	57.50	58.75	60.—	61.25	62.50	63.75	65.—	66.25	67.50	68.75	70.—	71.25	72.50	73.75
„ „ Łomży	R. 100	83.70	86.40	89.10	91.80	94.50	97.20	99.90	102.60	105.30	108.—	110.70	113.40	116.10	118.80	121.50
„ „ Piotrkowa	„ 100	43.20	45.90	48.60	51.30	54.—	56.70	59.40	62.10	64.80	67.50	70.20	72.90	75.60	78.30	81.—
6% B-ku Kr. Hipotecznego	M. 100	67.50	69.—	70.50	72.—	73.50	75.—	76.50	78.—	79.50	81.—	82.50	84.—	85.50	87.—	88.50

RUCH KURSÓW GIEŁDY PIENIĘŻNEJ W WARSZAWIE

za czas od 12 lipca do 24 lipca 1922 r. włącznie.
Kursy przeciętne: tranzakcyjne lub między kursami „sprzedaż" i „kupno".
Objaśnienie: nieurzędowe — n.

I. Papiery procentowe. (Wartość nominalna rb. 100 = mk. 216).	Kupon płatny	12/7	24/7	najniższy	najwyższy
Papiery Państwowe.					
4% Poż. Pr. (Miljonówka)	1/10	1353	1590	1325	1590
Obligacje.					
6% Poż. m. Warsz. z 1915/16	1/4-1/10	—	—	—	—
5½% Poż. m. st. Warszawy	&	—	—	—	—
6% Poż. m. st. Warszawy z 1917 r. (Mk. 100). .	1/1-1/7	—	—	—	—
5% Warsz. Poż. Przezor. 1920 r. (Mk. 100) . .	1/4-1/10	—	86¼	86	86¼
4½% Poż. m. Warsz. (kanal.)	14/1-14/7	—	—	—	—
5% Banku Ziemiańskiego	1/4-1/10	—	—	—	—
6% Polsk. B-ku Komunaln.	1/5-1/11	—	—	—	—
Listy Zastawne.					
4½% Ziemskie *)	22/6-22/12	217½	215½	213½	217½
4½% „ (Mk.100)	&	57	55½	54¾	57
4% „	&	—	—	—	—
5% m. st. Warszawy*) .	1/4-1/10	217½	217½	215	217½
4½% „ „ „ . .	&	—	—	—	—
6% B-ku Kred. Hipotecz.	2/1-1/7	—	—	—	—
5% m. Łodzi serji VII .	1/5-1/11	—	—	—	—
4½% „ „ „ VI. .	&	—	—	—	—
5% „ Częstochowy . .	15/2-15/8	—	—	—	—
5% „ Kalisza . . .	1/3-1/9	—	—	—	—
5% „ Kielc	14/1-14/7	—	—	—	—
5% „ Lublina	1/1-1/7	—	—	—	—
5% „ „ (Mk.100)	&	—	—	61½	61½
5% „ Łomży	15/1-15/7	—	—	—	—
5% „ Piotrkowa . . .	30/1-30/7	—	—	—	—
5% „ Płocka.	1/4-1/10	—	—	—	—
5% „ Radomia	1/1-1/7	—	—	—	—
5% „ Siedlec	1/4-1/10	—	—	—	—
5% „ Suwałk	14/1-14/7	—	—	—	—
4½% Banku Ziemsk. Wileń.	14/1-14/7	—	—	—	—

II. AKCJE.	31-12 1921 Przeciętne; tranzakc. lub między „sprzedażą a kupnem".	12/7	24/7	najniższy	najwyższy
Banku Dysk. Warszawsk.	2600	3700	—	3650	3700
„ Handl. w Warsz.	2175	5675	5462½	5450	5675
„ dla Han. i Przem.	3550	—	—	6125	6360
„ Zachodniego .	1350	—	—	2775	2850
„ Kredytow. w Warsz.	2775	3550	3550	3500	3600
„ Tow. Spółdz. .	3200	—	—	—	—
„ Zjedn. Ziem. Pol.	960	1387½	1412½	1375	1425
„ Przem. Warsz. .	850	—	—	—	—
„ Kup. Łódzk. .	625	—	—	—	—
„ Handl. w Łodzi .	975	—	—	—	—
„ Zw. Sp. Zarob. w Poz.	2312½	—	—	—	—
„ Małopolskiego . .	687½	—	—	—	—
„ Hipot. Akc. we Lw.	850	—	—	—	—
„ Pols. Przem. we Lw.	837½	—	—	—	—
„ Ziemsk. Kr. we Lw.	675	—	—	—	—
Tow. Cukr. „Czersk" . .	24000	—	—	—	—
„ „ „Częstocice" .	30000	—	—	—	—
„ „ „Józefów" .	40000	—	—	—	—
„ „ „Konstancja"	55000	—	—	—	—
„ „ „Łyszkowice"	22000	—	—	—	—
„ „ „Michałów" .	35000	—	—	—	—
„ „ „Ostrowite" .	18000	—	—	—	—
Tow. Warsz. Fabr. Cukru	18800	46917	49250	45900	49750
„ Zawiercie	42500	—	—	—	—
„ Zakł. Żyrardowskich	54500	80750	—	79500	81000
„ Kijew. Sch. i S-ka.	3775	5975	6025	5950	6050
„ Fryderyk Puls . .	2000	—	—	—	—
„ Dr. Roman May. Poz.	4175	—	—	—	—
„ Lilpop, Rau & Loew.	2942½	5133	4983	4500	5175
„ K. Rudzki & S-ka .	1795	2875	2797	2950	2900
„ Starach. Z. Gór. .	4058	6490	6575	5925	6775
„ Zakł. Ostrowieckich	4606½	8500	7918	7850	8650
„ „Wulkan"	70000	—	—	—	—
„ W. Gostyński & S-ka	3350	—	—	—	—
„ Borman & Szwede .	27500	—	—	—	—
„ Konrad Jarn. & S-ka	27500	—	—	—	—
„ Ortw., Karas. i S-ka	1000	—	—	—	—
„ Warsz. Ub. od Ognia	20500	—	—	—	—
„ Ub. „Przezorność".	6500	—	—	—	—
„ „Łazy" (cement) .	22500	—	—	—	—
„ „Wysoka" „ . .	6500	—	—	—	—
„ Firley „ . .	775	815	—	815	875
„ Warsz. Kop. Węgla	15850	7850	7667	7550	7850
„ Dróg Żel. Podjazd.	2400	—	—	—	—
„ Ł. J. Borkowski . .	1183	1462½	1412	1350	1500
„ Bracia Jabłkowscy.	1112½	2162½	—	2050	2175
„ F. Dach. „Pustelnik"	3250	—	—	—	—
„ Warsz. Poż. na Z. R.	2200	—	—	—	—
„ Bud. i pr. hot. w War.	77500	—	—	—	—
„ „Pocisk"	808	—	850	815	850
„ „Siła i Światło" .	650	—	—	—	—
„ Przemysłu Drzewn.	1445	1490	1475	1375	1550
„ Warsz. Handl. i Żegl.	1437	1712½	1750	1700	1750
„ „Nafta Polska" . .	1900	1887½	1950	1850	2040
„ Polskie Handlowe .	—	—	—	—	—
„ Tomasz. F. Szt. Jedw.	—	—	—	—	—

III. Waluty i Dewizy. Kursy z 24 lipca 1922 r.	Sprzedaż	Kupno	Dokonane tranzakcje
Ruble carskie 100 . . .	—	—	—
„ „ 500 . . .	—	—	—
„ „dumskie" 1000 .	—	—	—
„ „ 250 .	—	—	—
Dolary St.-Zjednoczon. .	5925	5885	5960—5905
„ kanadyjskie . .	—	—	5875—5850
Franki francuskie . . .	—	—	494
„ belgijskie . . .	469.50	465.50	469—470—467.50 Belg.
„ szwajcarskie . .	1144	1136	1145—1140 Szwajc.
Funty sterl.	26475	26275	26300—400—375 Londyn
Marki niemieckie . . .	—	—	12—11.90
Korony austrjackie . .	20—	19—	19.50 Wiedeń
„ czesko-słowackie	—	—	—
„ szwedzkie . . .	—	—	—
„ duńskie	—	—	—
„ norweskie . . .	—	—	—
„ węgierskie . .	—	—	—
Lei rumuńskie	—	—	—
Liry włoskie	—	—	—
Marki fińskie	—	—	—
Floreny holenderskie. .	—	—	—
Dinary jugosłowiańskie.	—	—	—

*) Dotyczy listów na blankietach rublowych Rb. 100=216.

WYDAWCA: Tow. „WAW", *MIECZYSŁAW MAJCHER.* REDAKTOR: *TADEUSZ PUDŁOWSKI*

ZAKŁADY DRUKARSKIE F. WYSZYŃSKIEGO i S-ki. WARSZAWA, ZGODA 5.